

**TÜRKİYE’DE TÜRKÇE DIŞINDA KULLANILAN
ANADİLLERİN KULLANIMI VE MEVCUT RESMİ EĞİTİM
İÇİNDEKİ YERİNE DAİR EĞİLİM ALGI VE ÖNERİLERE
DAİR ANKET ÇALIŞMA RAPORU**

16-28 NİSAN 2021

AMAÇ VE YÖNTEM

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi, 16 -28 Nisan 2021 tarihlerinde “**Türkçe dışındaki Anadillerin Kullanım Yaygınlığı, Anadillerin Korunması ve Eğitimi**” ile esas olarak ortaokul düzeyindeki okullarda “**Yaşayan Diller ve Lehçeler Seçmeli Dersi**” kapsamında yerel anadillerin öğretilmesine ilişkin programın gidişatına dair iki ayrı çalışma yürütmüştür.

Online ortamda yürütülen anket çalışmasının ilki; **Adıyaman, Ağrı, Ankara, Antalya, Batman, Bitlis, Dersim, Diyarbakır, Hakkâri, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mardin, Mersin, Şanlıurfa, Şırnak ve Van** kentlerinde **1047** kişinin katılımı ile gerçekleşirken;

İkinci çalışma ise; **İstanbul**, “**Van**”, “**Diyarbakır**”, “**Şırnak**”, “**Kocaeli**”, “**Şanlıurfa**”, “**Hakkâri**”, “**Siirt**”, “**Bingöl**”, “**Batman**”, “**Ağrı**” ve “**Mardin**” kentlerinden **138** Öğretmenin katılımıyla gerçekleşmiştir.

Çalışmalar ayrı ayrı SPSS’e aktarılmış ve ayrı ayrı hesaplanarak tablo ve grafiklerle analize tabi tutulmuştur.

I.ÇALIŞMA

17 Kentten katılımın sağlandığı 1. Çalışmanın soruları üç bölümden oluşmuştur. İlk bölümde katılımcıların eğitim, cinsiyet, yaş ve çalışma durumlarına odaklanan demografik sorular yer alırken,; İkinci bölümde sahip olunan anadili, anadilini kullanım yaygınlığı, anadilini kullanımı ve gelişim sorunları ve çözümlerine dair tercih ve algılarına odaklanırken; üçüncü bölüm hanelerinde 0-18 yaş grubunda çocuk bulunan katılımcıları kapsamış; ilgili yaş grubundaki çocukların anadil öğrenme ve konuşma koşulları yanında, okullu olanların başta “Yaşayan Diller Ve Lehçeler Seçmeli Dersi” olmak üzere mevcut anadil eğitimlerini nasıl değerlendirdikleri anlaşılmaya çalışılmıştır.

Bu bağlamda ilk çalışmada özetle şu bulgulara ulaşılmıştır;

%62,8’i Erkek, %37,2’si Kadın görüşmecilerden oluşan ilk çalışmaya katılan yaş grupları içindeki yoğunluğa bakıldığında. %32,6’sının 25-34 yaş grubunda, %27,1’inin 35-44 yaş grubunda olduğu; %57,1’inin Üniversite ve %11,2’sinin Lisansüstü mezunu olduğu görülmüştür.

Katılımcıların %86,3’ü Anadilinin Kurmancî, %10,2’si Kırmanckî/Zazakî, %0,9’u Arapça ve %0,8’i Ermenice olduğunu söylerken çalışmaya Anadilinin Türkçe olduğunu söyleyen %1,8’lik bir kesimin de katıldığı görülmüştür.

Hane İçinde/Ailenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor? Sorusuna, katılımcıların %65,3’ü Kurmancî, %28,9’u Türkçe ve %5’i Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

Anadil ve Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda; Erkek görüşmecilerin %70,5'i Kurmancî, %23,6'sı Türkçe, %5,2'si Kırmancî/Zazakî; Kadın görüşmecilerin %56,7'si Kurmancî, %37,9'u Türkçe, %4,6'sı Kırmancî/Zazakî Anadillerine ait olduklarını belirtmişlerdir.

Hane İçinde/Ailenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor sorusunun Anadil karşılaştırmasına baktığımızda, anadili;

Arapça olanların, %44,4'ü Arapça, %55,6'sı Türkçe; **Ermenice olanların**, %50'si Ermenice, %50'si Türkçe; **Kırmancî/Zazakî olanların**, %48,6'sı Kırmancî/Zazakî, %43,9'u Türkçe; **Kurmancî olanların**, %74,4'ü Kurmancî, %25,6'sı Türkçe; **Türkçe olanların**, %15,8'i Kurmancî, %84,2'si Türkçe yanıtlarını vermişlerdir.

Burada Anadili Türkçe olan %1,8'lik kesimin %15,8'inin hanelerinde Kurmancî konuştuklarını bildirmesi iki ihtimali düşündürmüştür: İlk ve güçlü ihtimal, bu katılımcıların gerçekte anadilleri Kurmancî olmakla beraber anadilini resmi dille tarifleme ihtiyacı duyduğu ihtimalidir. Diğer ihtimal ise gerçekten anadilleri Türkçe olduğu halde yaşadıkları yerdeki etkileşimden kaynaklı olarak hane içinde Kurmancî konuştukları ihtimalidir.

Ayrıca katılımcıların %66,6'sı Hane İçinde Anadillerini sıklıkla konuştuklarını, %24,4'ü ise Ara sıra konuştuklarını söylerken; Anadili Arapça olanların %33,3'ü, **Ermenice olanların**, %37,5'i **Kırmancî/Zazakî olanların**, %45,8'i, **Kurmancî olanların**, %69,1'i Her zaman hanelerinde anadillerini konuştuklarını bildirmiştir.

Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir? Sorusuna katılımcıların %57,5'i Türkçe, %40,5'i Kurmancî derken; Erkek görüşmecilerin %49,2'si Türkçe, %48,4'ü Kurmancî; Kadın görüşmecilerin %71,5'i Türkçe, %27,2'si Kurmancî yanıtlarını vermişlerdir. Yani haneden uzaklaşıldıkça anadili kullanımında ciddi azalmalar dikkat çekerken, kadının erkeğe göre hane dışında daha çok Türkçe konuşmayı tercih ettiği görülmüştür. Ayrıca Anadili Ermenice olanların tamamı, Arapça olanların %88,9'u Kırmancî/Zazakî olanların %71'i, Kurmancî olanların %54,4'ü sokakta Türkçe konuştuklarını söylerken; Anadili Türkçe olan %5,3'lük kesim Kurmancî konuştuklarını bildirmişlerdir.

Yine katılımcılarımızın **%53,6'sı** Anadillerimi Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum **derken %32,3'ü** Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum demiştir.

Erkeklerin kadın görüşmecilere göre daha çok hem konuşup hem okuyup hem yazdığı görülürken Türkçe dışında Anadilini en fazla "hem anlayıp, konuşup, okuyup yazabilenlerin" Ermenice anadiline sahip olanlardan olduğu (%87,5'i); En az "Hem konuşup, anlayıp, okuyup, yazabilen" anadili grubunun ise Kırmancî/Zazakî anadilinden olanların (%43'ü) olduğu görülmüştür.

Anadilimi Bilmiyorum/Konuşamıyorum diyenlere "Niçin Bilmiyorsunuz/Konuşamıyorsunuz?" Sorusu da yöneltilmiş; katılımcıların %57,1'i Anadilimi öğrenebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için,

%20,6'sı Ailem de konuşan olmadığı için/ Ailem öğretmediği için, %13,5'i Yasak olduğu için, %8,6'sı Dışlanmamak için sadece resmi dili öğrendim/ sadece resmi dil öğretildi yanıtlarını vermişlerdir.

Katılımcılara yöneltilen “Hane İçinde Kimler Ne Sıklıkla Anadilini Konuşuyor?” sorusuna verilen yanıtlara göre;

Annelerin, %82,4'ü; Babaların, %82,5'i; 0-5 Yaş grubu çocukların, %39,6'sı; 6-11 Yaş grubu çocuk, %37,2'si; 12-17 Yaş grubu çocukların %40,6'sı; 18-24 Yaş grubunun %49,8'i; 25-34 Yaş grubunun %61,3'ü; 35-44 Yaş grubunun, %71'i; 45-54 Yaş grubunun %80,9'u; 55-64 Yaş grubunun %87,2'si; 65 ve üstü Yaş grubunun %92,7'si hanelerinde sık sık Anadillerini konuşurken; yaş küçüldükçe hanede anadili konuşanların sayısının azaldığı görülmüştür.

Anadilinizi Öğrenmek İçin Çaba Harcıyor Musunuz? Sorusuna katılımcılarımızın %78,6'sı Evet, %5,9'u Hayır, %15,5'i Kısmen yanıtlarını vermişlerdir. Anadillerini öğrenmek için en çok çaba harcayan anadil grubunun Kurmancî (%80,3) ve Kırmancî/Zazakî (%71,6'sı) olanlardan olduğu görülmüştür.

Katılımcılara yöneltilen “Hanenizde 0-18 Yaş Grubundan Çocuk Var Mı? Sorusuna, %68,6'sı Evet, %31,4'ü Hayır yanıtlarını vermişlerdir. Hanelerinde bu yaş grubundan çocuk bulunanlara onlarla Anadilinizi Konuşuyor Musunuz? Sorusu yöneltilmiş; %75,5'i Evet, %24,5'i Hayır demiştir.

“Hayır” diyen %24,5'lik kesime yöneltilen “Hanedeki Çocuklarla Anadilinizde Konuşmama Nedeniniz Nedir?” sorusuna, katılımcıların %45,5'i Çevremiz hep Türkçe konuştuğu için, %20,5'i Öğretecek kadar iyi bilmediğim için, %18,8'i Anadilimi bilmediğim için, %12,5'i Okul hayatında zorlanmaması için demiştir.

“Hanede Bulunan Bu Yaş Grubundaki Çocuklara, Anadillerini Öğretmek İçin Ne Kadar Çaba Sahibisiniz?” Sorusuna toplamda %80'i çabaladığını söylerken;

“Hanenizde Yaşayan ve Okul Çağındaki Çocuklar İçin Hiç Anadilde Eğitim Talebinde Bulundunuz Mu?” Sorusuna ise %50,6'sı Hayır, %49,4'ü Evet yanıtlarını vermişlerdir.

“Hanenizde Yaşayan ve Okul Çağında Olan Çocuklar İçin; Okullarda Verilen ve Seçmeli Olan “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Dersi Talebinde Bulundunuz Mu? Sorusuna katılımcıların %54,5'i Hayır, %45,5'i Evet yanıtlarını vermişlerdir

Okuldan Seçmeli ders talebinde bulunanlara “Sonuç Ne Oldu?” diye sorulmuş; %44,2'si Talep ettiğimiz halde hiçbir sınıf açılmadı, gerekçe de bildirilmedi, %21,5'i Talep ettiğimiz halde talep

sayısı sınırlı denerek hiçbir sınıf açılmadı, %16,6'sı Talep ettiğimiz halde öğretmen olmadığı gerekçesiyle sınıf açılmadı demiştir. Başvuranların sadece %16,3'ü Talep ettiğimiz anadilde çocuklar için sınıf açıldı yanıtını vermiştir.

Yine Okuldan Seçmeli ders talebinde bulunmayanlara, “Neden Talepte Bulunmadığı” sorulmuş; %27,9'u Böyle bir seçmeli ders olduğunu bilmiyorduk, %18,9'u Yaşayan diller kapsamında anadilimizde eğitim tercih ettiğimizde değişik gerekçelerle reddedildiği için, %18,7'si Bu konudaki tercihlerimiz dikkate alınmayıp okul idaresi tarafından çocuklar farklı bölümlerde eğitimlere tabi tutulduğu için, %11'i Yaşayan diller ve lehçeler kapsamındaki seçmeli derslerin anadil öğrenimine katkı sunmadığına inandığım için ve %10,5'i Çocuklar okulda ayrımcılığa maruz kalmasın diye talepte bulunmadığını bildirmiştir.

Çocukların Anadillerinde Eğitim Görmelerini İster Misiniz? Sorusuna katılımcıların %99,1'i Evet yanıtını vermişlerdir.

“Genel Olarak, Okullarda Verilen Yaşayan Diller ve Lehçeler Kapsamındaki Anadil Eğitimlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?” Sorusuna katılımcıların toplamda %80'i Yetersiz, derken, %13,7'si Fikrim Yok, demiştir.

Anadilde Eğitim Eğitim/Öğretim İçin Düşünceniz Nedir? sorusuna katılımcıların %87,9 gibi ezici çoğunluğu “Okul öncesinden başlayarak öğretim anadilde olmalı”, %8,4'ü “İlkokuldan itibaren öğretim anadilde olmalı” ve %2,9'u “Anadil kursları veya anadil öğretmen seçmeli dersler yeterli” yanıtlarını vermişlerdir.

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi Gerekliğini Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %99,2'si Evet yanıtını vermişlerdir.

Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir? sorusuna katılımcıların %46,5'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %24,1'i Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %14,3'ü Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %9,1'i Yasal Statünün Olmaması yanıtlarını vermişlerdir.

Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Öncelikli Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz? sorusunu yönelttiğimiz ve çoklu yanıt aldığımız soruda katılımcılarımız,

Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli seçeneğini %88'i 1.öncelik

Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı seçeneğini %87,9 u 1.öncelik,

Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşmalı seçeneğini %86,9 u 1.öncelik olarak

Eğitim/Öğretim Dili Olmalı seçeneğini %84,1'i 1.öncelik;

Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlem Yapılmalı seçeneğini %81'i 1.öncelik;

Resmi Dil olarak Kabul Edilmeli seçeneğini %77,9'u 1.öncelik olarak işaretlemiştir.

II.ÇALIŞMA

Okullarda Türkçe dışında farklı anadillere mensup öğrencilere ve “Yaşayan Diller ve Lehçeler Seçmeli Dersine” ilişkin soruların yer aldığı ve sadece ilk-orta ve lise düzeyinde öğretmenlik yapanların katılımına açık tutulan online “Anadil” anketimize; “İstanbul”, “Van”, “Diyarbakır”, “Şırnak”, “Kocaeli”, “Şanlıurfa”, “Hakkâri”, “Siirt”, “Bingöl”, “Batman”, “Ağrı” ve “Mardin” illerinde öğretmenlik yapan **138 kişi** katılmıştır.

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin görev yaptıkları “Okul Düzeyi” dağılımına baktığımızda; %33,3'ü “Lise”, %34,8'i “Ortaokul” ve %31,9'u ise “İlkokul” da görev yapan öğretmenlerden oluşmuştur.

Katılımcılara “Görev Yaptığınız Okulda Seçmeli Olan “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Dersi Verilmekte Midir?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların %89,1'i “Hayır”, %10,9'u ise “Evet” demiştir. Bu soruya İlkokul Düzeyinde öğretmenlik yapanların %6,8'i, Lise Düzeyinde öğretmenlik yapanların, %4,3'ü, Ortaokul Düzeyinde öğretmenlik yapanların, %20,8'i “Evet” demiştir.

İlgili soruya “Hayır” diyenlere “Görev Yaptığınız Okulda Yaşayan Diller Dersi Neden Verilmemektedir? Sorusu yöneltilmiş, %26,8'i “İdari/Politik Tutumlardan Dolayı”, %16,3'ü “İlkokul ve Lise Düzeyinde bu seçmeli ders yok”, %13'ü “Talep/İstek Yok”, %11,4'ü “Uzman/Öğretmeni Bulunmadığı İçin”, %8,1'i “Bilgim Yok”, %5,7'si “İdareci/Veli Korkuyor” yanıtlarını vermiştir.

“Görev Yaptığınız Okulda, Yaşayan Diller ve Lehçeler Seçmeli Dersleri, Kapsamında Hangi Dillerde Öğretim Verilmektedir?” sorusuna katılımcıların; %77,5'i “Hiçbiri verilmemektedir” derken, %11,6'ı “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %8'i “Kürtçe/Kurmancî”, %2,2'si “Kürtçe/Zazakî” ve %0,7'si ise “Ermenice” yanıtlarını vermiştir.

Ayrıca katılımcılara “Gözlemleyebildiğiniz Kadarıyla; Yaşayan Diller Dersinde Öğrenciler En Çok Hangi Dillerde Öğretim Görmeyi İstemektedir?” diye sorulmuş; %61,6'sı “Kürtçe/Kurmancî”, %18,8'i “Hiçbiri”, %10,9'u “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %6,5'i “Kürtçe/Zazakî”, %0,7'si “Arapça”, %0,7'si “Çerkezce” ve %0,7'si ise “Ermenice” şeklinde yanıt vermiştir.

Bu defa katılımcılara “Okulunuzda Öğrenciler “Yaşayan Diller ve Lehçeler” kapsamında kendi Seçtikleri Dillerde Öğretim Görebilmekte Midirler?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre

katılımcıların; %79'u "Hayır", %10,1'i "Cevap Yok/Fikrim Yok", %7,2'si "Kısmen" ve %3,6'sı ise "Evet" yanıtlarını vermişlerdir. Ardından **"Sizce Neden Seçtikleri Dilde Öğretim**

Görememektedirler?" Diye sorulmuş; katılımcıların %34,1'i "Okul İdaresi Bu Konuda İsteksiz Davranmaktadır", %21'i "Okulda İlgili Dersleri Verecek Uzmanlar/Öğretmenler Bulunmamaktadır.", %12,3'ü "Az Sayıda Talep Olunca Sınıf Açılmamaktadır." demiştir.

Katılımcılara **"Genel Olarak Öğrencilerin 'Yaşayan Diller ve Lehçeler' Seçmeli Dersi**

Kapsamında Aldıkları Anadil Öğretimlerini Verimli Buluyor Musunuz?" sorusu da yöneltilmiş, bu soruya %37'si "Fikrim Yok/Bilmiyorum" yanıtını verirken; %34,1'i "Hayır", %18,1'i "Evet" ve %10,9'u ise "Kısmen" demiştir.

"Uygulanmakta Olan Anadili Eğitimlerini Verimli Bulmuyorsanız Neden?" sorusuna ise; %45,5'i "Uzman Öğretici ve Materyal Eksikliğinden Dolayı", %30,3'ü "Anadilde Eğitim Olmadığı İçin", %2,9'u "Böyle Bir Uygulama Yok", %12,1'i "Müfredat Dersi Olmadığı İçin" şeklinde yanıt vermiştir.

"Okulunuzda 'Yaşayan Diller ve Lehçeler' Seçmeli Dersi Kapsamında Konumlandırılan Öğretmenler Var Mı?" sorusuna katılımcıların sadece %10,9'u "Evet" demiştir.

"Türkiye'de Var Olan Anadillerde Eğitim ve Öğretimin Önündeki En Önemli Birinci Engelin Ne Olduğunu Düşünüyorsunuz?" sorusuna %31,9'u "İdari ve Politik Açidan Ayrımcılık ve Dışlayıcılık", %24,6'sı "Asimilasyon/Devlet Politikaları", %10,9'u "Yasal ve Anayasal Düzeyde Tanınmaması", %7,2'si "Uzman ve Materyal Yetersizliği", %6,5'i "Anti Demokratik Eğitim Sistemi" yanıtını vermişlerdir.

Yine öğretmenlere **"Okulunuzda Türkçe Dışında Anadili Olan Öğrenciniz Oldu Mu?"** sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya %85,5'i "Evet" derken; bu defa **"Türkçe Dışında Anadili Olan Öğrencilerinizle İletişim/Anlama/Anlatma Sorunu Yaşadınız Mı?"** sorusu yöneltilmiştir. Buna katılımcıların; %40,6'sı "Hem İletişim Kurmada ve hem de Dersi Kavratmada Oldukça Zorlandım", %27,5'i "Çoğunun Dilini Bildiğim İçin İletişimde ve Kavratmada Zorlanmadım", %16,7'si "Hayır Yaşamadım", %8'i "Sadece Dersi Kavratmakta Zorlandım", %4,3'ü "Resmi Dil Zorunluluğu Nedeniyle Çocukların Anadilleri ile Pek İlgilenmedim, Dersimi Anlattım Geçtim" demiştir.

"Öğrencilerinizin Okulda Türkçe Dışında, Sahip Olduğu Anadilinde Rahatlıkla Konuşabildiğini düşünüyor Musunuz?" sorusuna katılımcıların; %54,3'ü "Hayır", %31,2'si "Kısmen", %13,8'i "Evet" derken; **"Öğrencinizin Okulda, Türkçe Dışında, Anadilinde Konuştuğunda Ayrımcılığa Uğradığını Düşünüyor Musunuz?"** sorusuna katılımcıların; %47,8'i "Evet", %30,4'ü "Kısmen", %18,1'i "Hayır" yanıtını vermiştir.

“En Çok Hangi Anadiline Mensup Öğrencilerin Ayrımcılığa Uğradığını Düşünüyorsunuz?”

sorusuna toplamda %67,4’ü “Kürtçe”, %20,3’ü “Hepsi” demiştir.

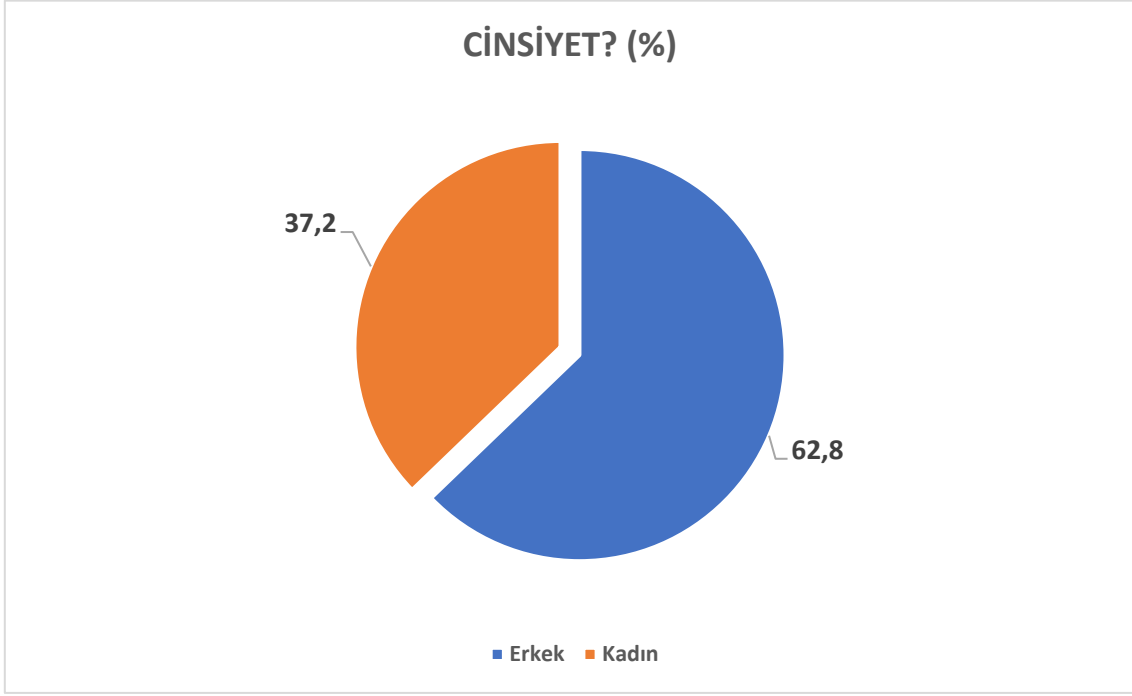
Yine **“Öğrenci, Okulda Türkçe Dışında Anadilinde Konuştuğunda Okul İdaresi veya Öğretmenler Arasında Olumsuz Bir Tutuma Maruz Kaldığı Oluyor Mu?”** sorusu yöneltilmiş, katılımcıların; %39,9’u “Kısmen”, %37’si “Evet”, %23,2’si “Hayır” demiştir.

Ardından “Öğrenci, Okulda Türkçe Dışında Anadilinde Konuştuğunda Okulda Herhangi Bir Yaptırıma Uğruyor Mu? Uğruyorsa Ne Tür Bir Yaptırıma Uğruyor?” sorusu yöneltmiştir. Buna katılımcıların; %42’si “Hayır”, %6,5’i “Cevap Yok/Fikrim Yok derken; geriye kalan toplam %51,5’i öğrencinin “Disiplin Uyarılarından” “Ötekileştirilmeye” kadar değişik yaptırımlara maruz kalabildiğinden bahsetmiştir.

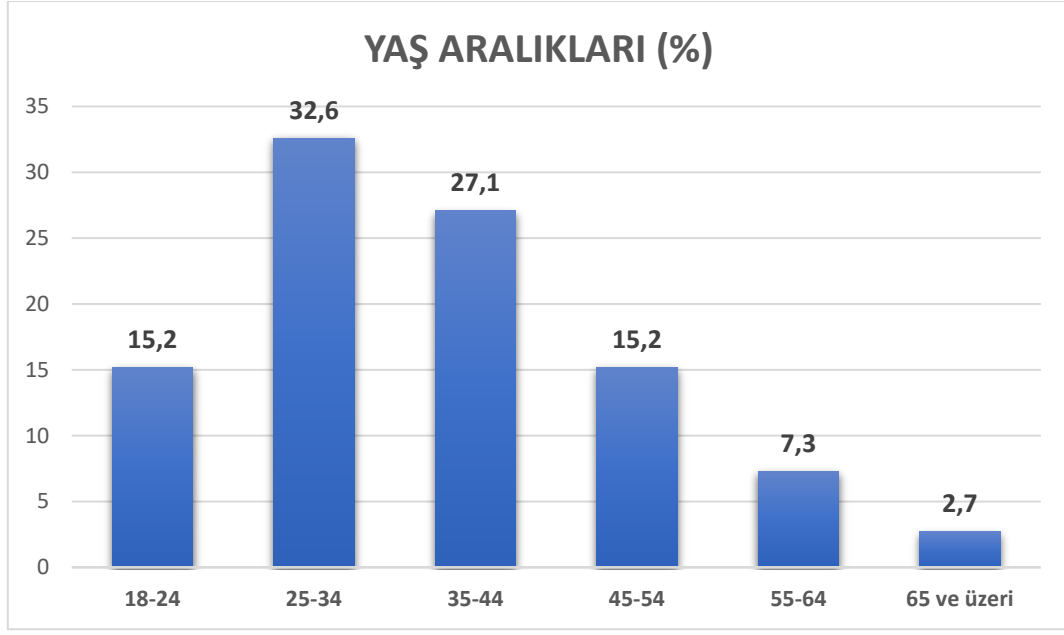
Türkçe Dışındaki Anadillerin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Sizce Birinci Öncelikli Olarak Neler Yapılmalı?” sorusu ise katılımcıların; %34,8’i “Eğitim Dili Anadilde Olmalı”, %21,7’si “Anadil Eğitimi Yasal/Anayasal Güvence Altına Alınmalı”, %8,7’si “Anadillere Karşı Önyargı ve Ayrımcılığın Giderilmesi İçin Politikalar Üretilmeli” yanıtlarını vermiştir.

Her iki çalışmanın ayrıntılı tablo, grafik ve karşılaştırmalı analizi aşağıda yer almıştır.

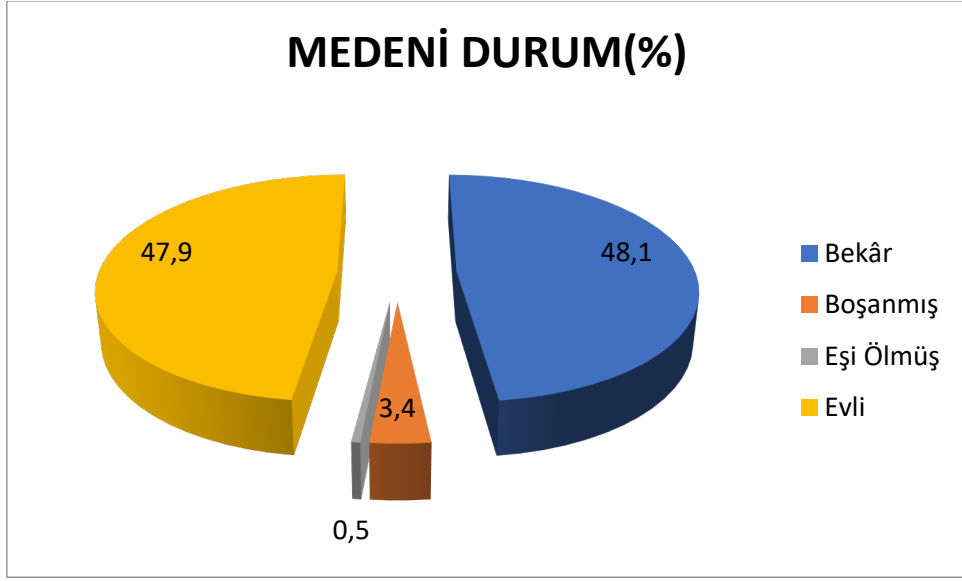
I. ÇALIŞMA

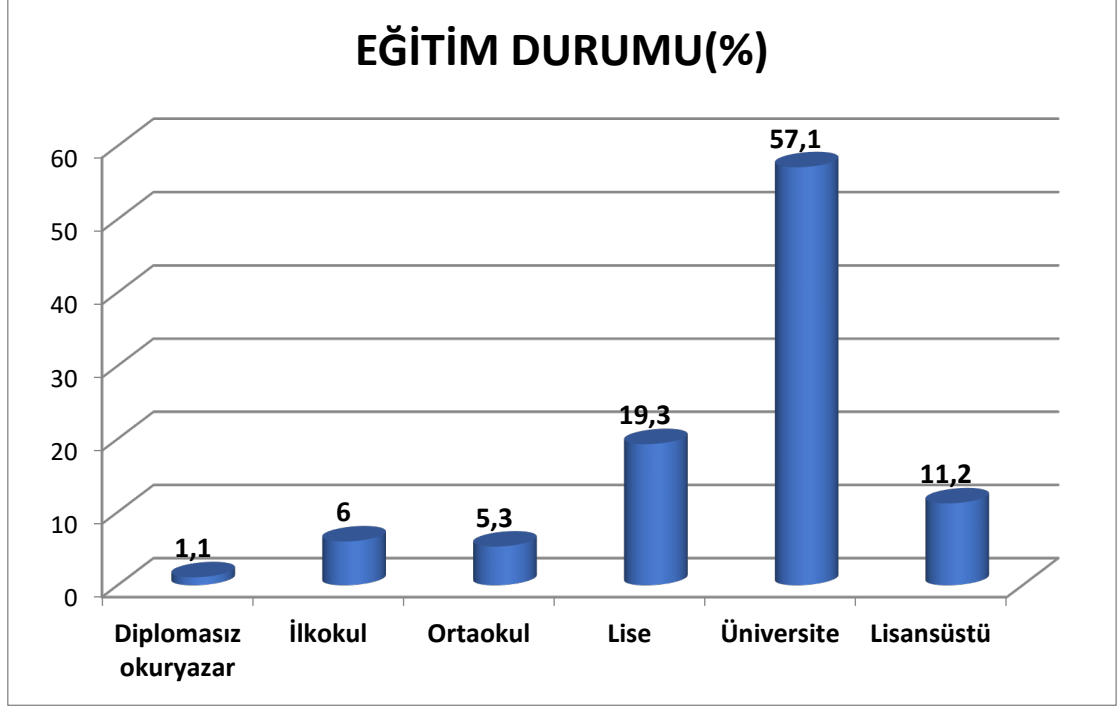
Araştırma grubunun %62,8'i Erkek, %37,2'si Kadın görüşmecilerden oluşmaktadır.

Araştırma grubunun Yaş Aralıklarına baktığımızda, katılımcıların %15,2'si 18-24 yaş grubunda, %32,6'sı 25-34 yaş grubunda, %27,1'i 35-44 yaş grubunda, %15,2'si 45-54 yaş grubunda, %7,3'ü 55-64 yaş grubunda ve %2,7'si 65+ yaş grubunda yer almaktadırlar.

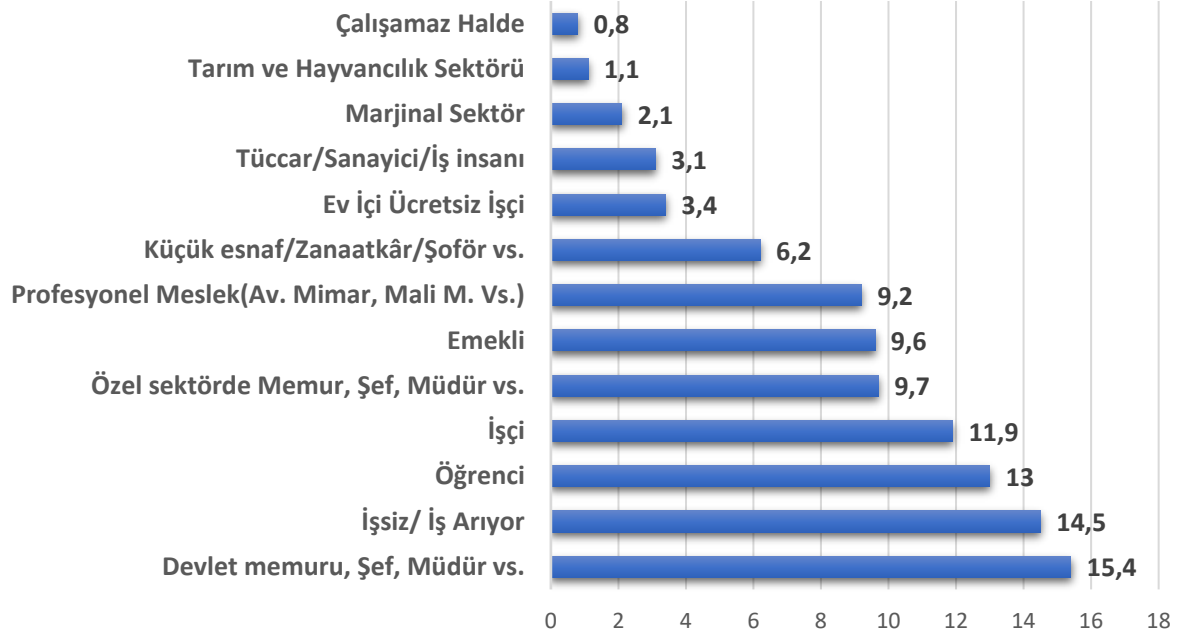

Araştırma grubunun Medeni Durumlarına baktığımızda ise, %48,1'i Bekâr, %47,9'u Evli, %3,4'ü Boşanmış ve %0,5'i Eşi Ölmüş olduğunu belirtmişlerdir.

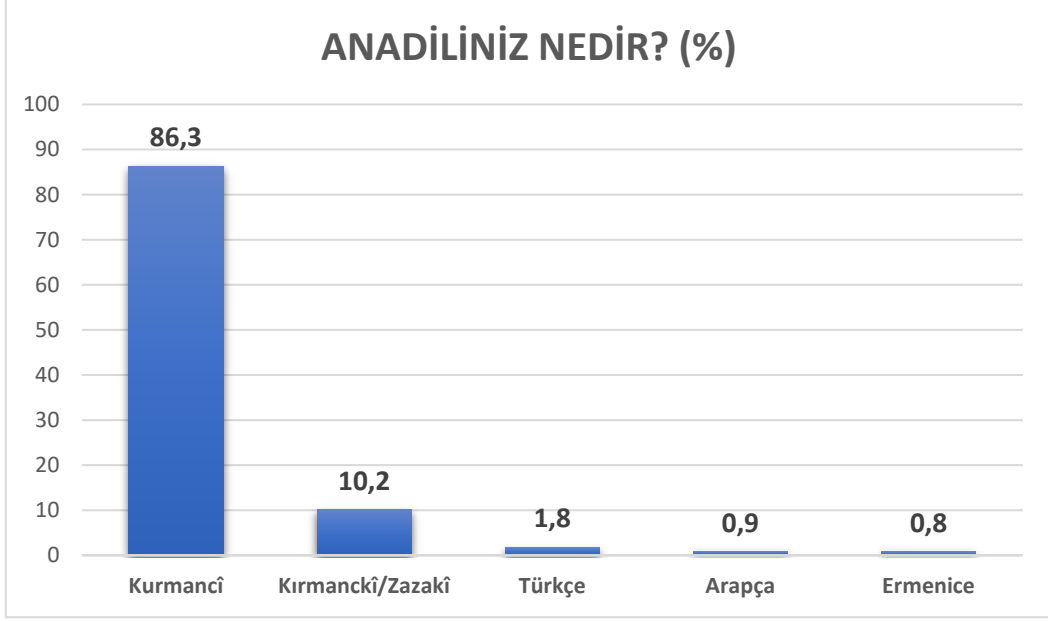

Araştırma grubunun Eğitim Durumlarına baktığımızda, %1,1'inin Diplomasız Okuryazar, %6'sının İlkokul, %5,3'ünün Ortaokul, %19,3'ünün Lise, %57,1'inin Üniversite ve %11,2'sinin Lisansüstü mezunu olduklarını görmekteyiz.

İSTİHDAM DURUMU? (%)

Araştırma grubunun İstihdam Durumuna baktığımızda, katılımcıların %15,4'ü Devlet memuru, Şef, müdür vs., %14,5'i İşsiz/İş Arıyor, %13'ü Öğrenci, %11,9'u İşçi, %9,7'si Özel Sektörde Memur, Şef, Müdür vs., ve %9,6'sı Emekli olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırma grubuna yönelttiğimiz Anadiliniz Nedir? sorusuna, katılımcıların %86,3'ü Kurmancî, %10,2'si Kırmanckî/Zazakî, %1,8'i Türkçe, %0,9'u Arapça ve %0,8'i Ermenice yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZ NEDİR? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ANADİLİNİZ NEDİR?	Arapça	0,80%	1,00%	0,90%
	Ermenice	0,50%	1,30%	0,80%
	Kırmanckî/ Zazakî	8,50%	13,10%	10,20%
	Kurmancî	89,30%	81,30%	86,30%
	Türkçe	0,90%	3,30%	1,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Anadiliniz nedir sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda;

Erkek görüşmecilerin %89,3'ü Kurmancî, %8,5'i Kırmanckî/Zazakî;

Kadın görüşmecilerin %81,3'ü Kurmancî, %13,1'i Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZ NEDİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
ANADİLİNİZ NEDİR?	Arapça	1,30%	1,20%	0,40%		2,60%		0,90%
	Ermenice			0,40%	0,60%	6,60%	3,60%	0,80%
	Kırmanckî/ Zazakî	8,20%	10,90%	9,20%	12,60%	7,90%	17,90%	10,20%
	Kurmancî	86,80%	87,70%	89,40%	83,60%	77,60%	75,00%	86,30%
	Türkçe	3,80%	0,30%	0,70%	3,10%	5,30%	3,60%	1,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadiliniz nedir sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda;

18-24 yaş grubunun %86,8'i Kurmancî, %8,2'si Kırmanckî/Zazakî;

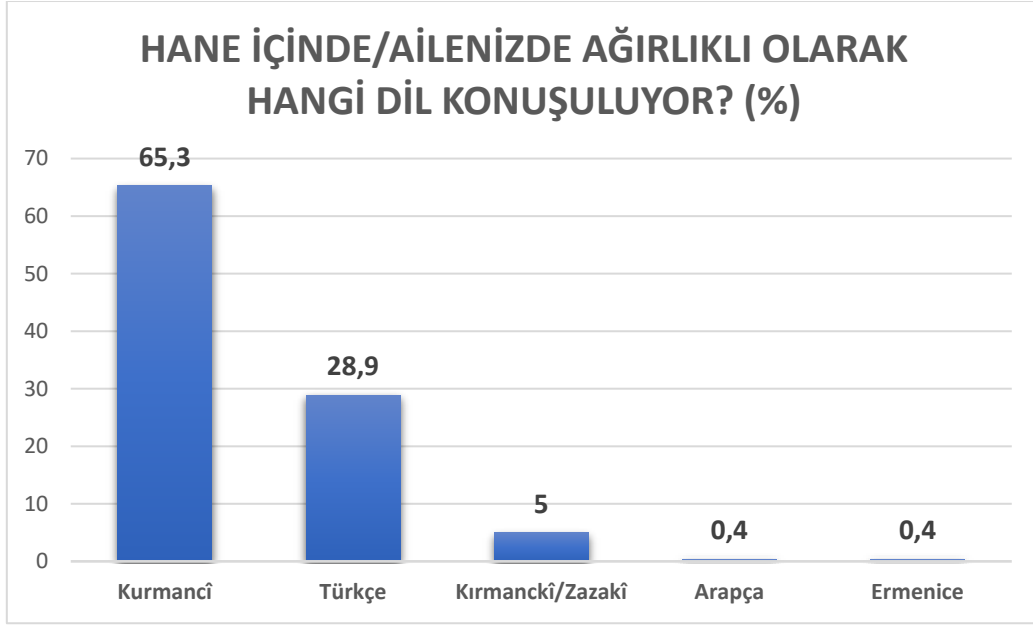
25-34 yaş grubunun %87,7'si Kurmancî, %10,9'u Kırmanckî/Zazakî;

35-44 yaş grubunun %89,4'ü Kurmancî, %9,2'si Kırmanckî/Zazakî;

45-54 yaş grubunun %83,6'sı Kurmancî, %12,6'sı Kırmanckî/Zazakî;

55-64 yaş grubunun %77,6'sı Kurmancî, %7,9'u Kırmanckî/Zazakî;

65+ yaş grubunun %75'i Kurmancî, %17,9'u Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

Hane İçinde/Ailenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor? Sorusuna, katılımcıların %65,3'ü Kurmancî, %28,9'u Türkçe ve %5'i Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE/AİLENİZDE AĞIRLIKLI OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
HANE İÇİNDE/AİLENİZDE AĞIRLIKLI OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR?	Arapça	0,60%		0,40%
	Ermenice	0,20%	0,80%	0,40%
	Kırmanckî/ Zazakî	5,20%	4,60%	5,00%
	Kurmancî	70,50%	56,70%	65,30%
	Türkçe	23,60%	37,90%	28,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Ailenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda, Erkek görüşmecilerin %70,5'i Kurmancî, %23,6'sı Türkçe, %5,2'si Kırmanckî/Zazakî;

Kadın görüşmecilerin %56,7'si Kurmancî, %37,9'u Türkçe, %4,6'sı Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE/AİLENİZDE AĞIRLIKLIL OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
HANE İÇİNDE/AİLENİZDE AĞIRLIKLIL OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR?	Arapça		0,60%	0,40%		1,30%		0,40%
	Ermenice					5,30%		0,40%
	Kırmanckî/ Zazakî	3,80%	7,00%	4,60%	1,30%	3,90%	14,30%	5,00%
	Kurmancî	68,60%	74,50%	65,80%	59,70%	40,80%	28,60%	65,30%
	Türkçe	27,70%	17,90%	29,20%	39,00%	48,70%	57,10%	28,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Ailenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda,

18-24 yaş grubunun %65,6'sı Kurmancî, %27,7'si Türkçe;

25-34 yaş grubunun %74,5'i Kurmancî, %17,9'u Türkçe;

35-44 yaş grubunun %65,8'i Kurmancî, %29,2'si Türkçe;

45-54 yaş grubunun %59,7'si Kurmancî, %39'u Türkçe;

55-64 yaş grubunun %40,8'i Kurmancî, %48,7'si Türkçe;

65+ yaş grubunun %28,6'sı Kurmancî, %57,1'i Türkçe, %14,3'ü Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE/ÂİLENİZDE AĞIRLIKLIL OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR? * ANADİLİNİZ NEDİR? (%)							
	ANADİLİNİZ NEDİR?						TOPLAM
		Arapça	Ermenice	Kırmanckî/Zazakî	Kurmancî	Türkçe	
HANE İÇİNDE/ÂİLENİZDE AĞIRLIKLIL OLARAK HANGİ DİL KONUŞULUYOR?	Arapça	44,40%					0,40%
	Ermenice		50,00%				0,40%
	Kırmanckî/Zazakî			48,60%			5,00%
	Kurmancî			7,50%	74,40%	15,80%	65,30%
	Türkçe	55,60%	50,00%	43,90%	25,60%	84,20%	28,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Âilenizde Ağırlıklı Olarak Hangi Dil Konuşuluyor sorusunun Anadil karşılaştırmasına baktığımızda, anadili;

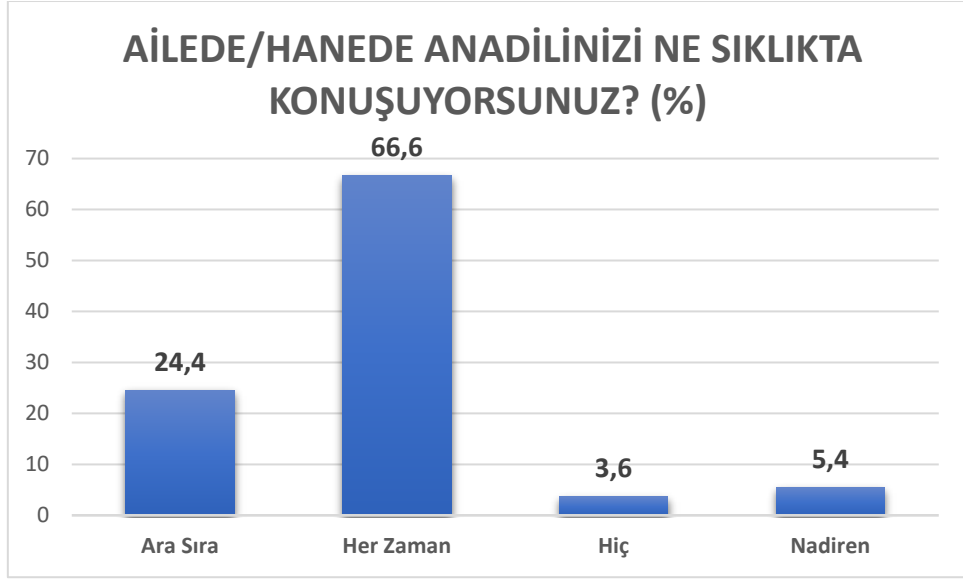
Arapça olanların, %44,4'ü Arapça, %55,6'sı Türkçe;

Ermenice olanların, %50'si Ermenice, %50'si Türkçe;

Kırmanckî/Zazakî olanların, %48,6'sı Kırmanckî/Zazakî, %43,9'u Türkçe;

Kurmancî olanların, %74,4'ü Kurmancî, %25,6'sı Türkçe;

Türkçe olanların, %15,8'i Kurmancî, %84,2'si Türkçe yanıtlarını vermişlerdir.

Hane İçinde/Ailenizde Anadilinizi Ne Sıklıkta Konuşuyorsunuz? Sorusuna katılımcıların %24,4'ü Ara sıra, %66,6'sı Her zaman, %3,6'sı Hiç %5,4'ü Nadiren yanıtlarını vermişlerdir.

AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ?	Ara Sıra	22,70%	27,20%	24,40%
	Her Zaman	69,90%	61,00%	66,60%
	Hiç	2,70%	5,10%	3,60%
	Nadiren	4,70%	6,70%	5,40%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Ailenizde Anadilinizi Ne Sıklıkta Konuşuyorsunuz sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda, Erkek görüşmecilerin %69,9'u Her zaman, %22,7'si Ara sıra, %4,7'si Nadiren, %2,7'si Hiç;

Kadın görüşmecilerin %61'i Her zaman, %27,2'si Ara sıra, %6,7'si Nadiren, %5,1'i Hiç yanıtlarını vermişlerdir.

AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ?	Ara Sıra	20,80%	18,80%	24,60%	31,40%	39,50%	28,60%	24,40%
	Her Zaman	70,40%	76,50%	66,50%	55,30%	46,10%	42,90%	66,60%
	Hiç	1,30%	1,50%	4,60%	5,00%	5,30%	21,40%	3,60%
	Nadiren	7,50%	3,20%	4,20%	8,20%	9,20%	7,10%	5,40%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Ailenizde Anadilinizi Ne Sıklıkta Konuşuyorsunuz sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda,

18-24 yaş grubunun %70,4'ü Her zaman, %20,8'i Ara sıra, %4,5'i Nadiren, %1,3'ü Hiç;

25-34 yaş grubunun %76,5'i Her zaman, %18,8'i Ara sıra, %3,2'si Nadiren, %1,5'i Hiç;

35-44 yaş grubunun %66,5'i Her zaman, %24,6'sı Ara sıra, %4,2'si Nadiren, %4,6'sı Hiç;

45-54 yaş grubunun %55,3'ü Her zaman, %31,4'ü Ara sıra, %8,2'si Nadiren, %5'i Hiç;

55-64 yaş grubunun %46,1'i Her zaman, %39,5'i Ara sıra, %9,2'si Nadiren, %5,3'ü Hiç;

65+ yaş grubunun %42,9'u Her zaman, %28,6'sı Ara sıra, %7,1'i Nadiren, %21,4'ü Hiç yanıtlarını vermişlerdir.

AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ? * ANADİLİNİZ NEDİR? (%)							
		ANADİLİNİZ NEDİR?					TOPLAM
		Arapça	Ermenice	Kırmanckî/ Zazakî	Kurmancî	Türkçe	
AİLEDE/HANEDE ANADİLİNİZİ NE SIKLIKTA KONUŞUYORSUNUZ?	Ara Sıra	44,40%	50,00%	34,60%	23,10%	5,30%	24,40%
	Her Zaman	33,30%	37,50%	45,80%	69,10%	94,70%	66,70%
	Hiç		12,50%	9,30%	2,90%		3,50%
	Nadiren	22,20%		10,30%	4,90%		5,40%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Hane İçinde/Ailenizde Anadilinizi Ne Sıklıkta Konuşuyorsunuz sorusunun Anadil karşılaştırmasına baktığımızda, anadili;

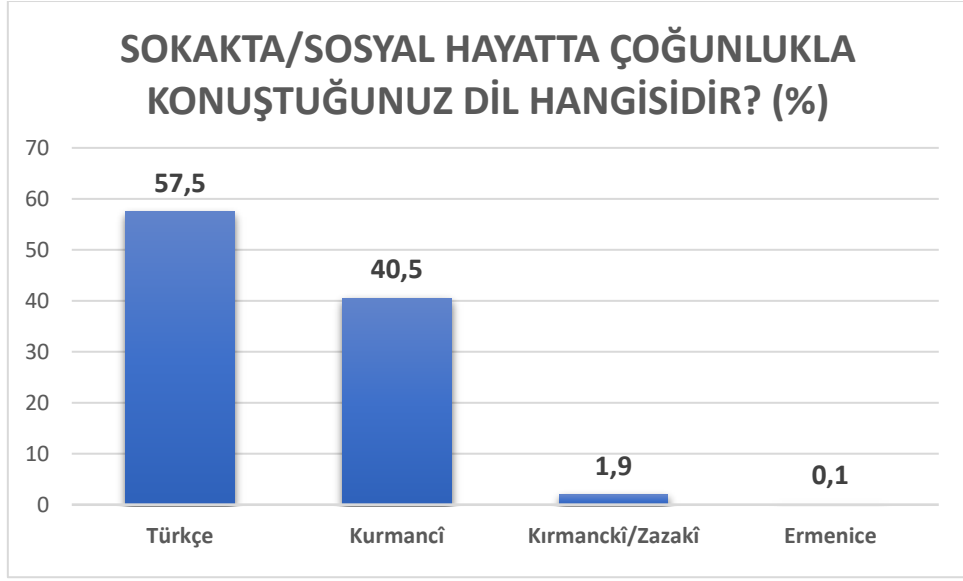
Arapça olanların, %33,3'ü Her zaman, %44,4'ü Ara sıra, %22,2'si Nadiren;

Ermenice olanların, %37,5'i Her zaman, %50'si Ara sıra, %12,5'i Hiç;

Kırmanckî/Zazakî olanların, %45,8'i Her zaman, %34,6'sı Ara sıra, %10,3'ü Nadiren, %9,3'ü Hiç;

Kurmancî olanların, %69,1'i Her zaman, %23,1'i Ara sıra, %4,9'u Nadiren, %2,9'u Hiç;

Türkçe olanların, %94,7'si Her zaman, %5,3'ü Ara sıra yanıtlarını vermişlerdir.

Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir? Sorusuna katılımcılarımızın %57,5'i Türkçe, %40,5'i Kurmancî yanıtlarını vermişlerdir.

SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR?	Ermenice	0,20%		0,10%
	Kırmanckî/ Zazakî	2,30%	1,30%	1,90%
	Kurmancî	48,40%	27,20%	40,50%
	Türkçe	49,20%	71,50%	57,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına batığımızda, Erkek görüşmecilerin %49,2'si Türkçe, %48,4'ü Kurmancî;

Kadın görüşmecilerin %71,5'i Türkçe, %27,2'si Kurmancî yanıtlarını vermişlerdir.

SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR?	Ermenice		0,30%					0,10%
	Kırmanckî/Zazakî	1,90%	2,30%	1,40%	0,60%	2,60%	7,10%	1,90%
	Kurmancî	32,70%	46,00%	42,30%	39,60%	30,30%	32,10%	40,50%
	Türkçe	65,40%	51,30%	56,30%	59,70%	67,10%	60,70%	57,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına batığımızda,

18-24 yaş grubunun %65,4'ü Türkçe, %32,7'si Kurmancî;

25-34 yaş grubunun %51,3'ü Türkçe, %46'sı Kurmancî;

35-44 yaş grubunun %56,3'ü Türkçe, %42,3'ü Kurmancî;

45-54 yaş grubunun %59,7 Türkçe, %39,6'sı Kurmancî;

55-64 yaş grubunun %67,1'i Türkçe, %30,3'ü Kurmancî;

65+ yaş grubunun %60,7'si Türkçe, %32,1'i Kurmancî, %7,1'i Kırmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR? * ANADİLİNİZ NEDİR? (%)							
		ANADİLİNİZ NEDİR?					TOPLAM
		Arapça	Ermenice	Kırmanckî/ Zazakî	Kurmancî	Türkçe	
SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR?	Kırmanckî/ Zazakî			19,60%			2,00%
	Kurmancî	11,10%		9,30%	45,60%	5,30%	40,50%
	Türkçe	88,90%	100,00%	71,00%	54,40%	94,70%	57,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir sorusunun Anadil karşılaştırmasına batığımızda, anadili;

Arapça olanların, %11,1'i Kurmancî, %88,9'u Türkçe;

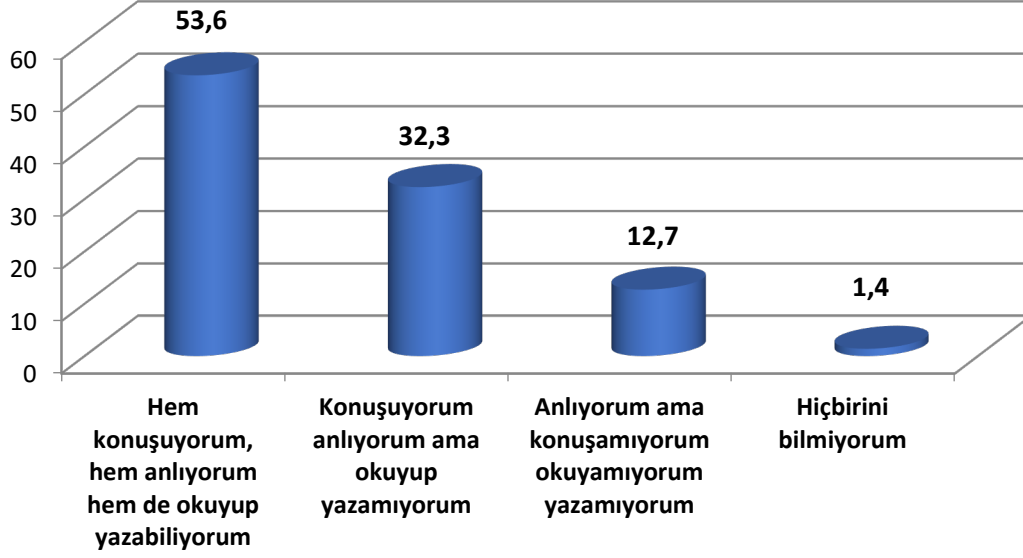
Ermenice olanların, tamamı Türkçe;

Kırmanckî/Zazakî olanların, %19,6'sı Kırmanckî/Zazakî, %9,3'ü Kurmancî, %71'i Türkçe;

Kurmancî olanların, %45,6'sı Kurmancî, %54,4'ü Türkçe;

Türkçe olanların, %5,3'ü Kurmancî, %94,7'si Türkçe yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ? (%)

Araştırma grubuna yönelttiğimiz Anadilinizi Ne Düzeyde Biliyorsunuz? Sorusuna katılımcılarımızın **%53,6'sı** hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, **%32,3'ü** Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, **%12,7'si** Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum ve **%1,4'ü** Hiçbirini bilmiyorum yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ?	Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum	12,00%	13,80%	12,70%
	Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum	56,50%	48,70%	53,60%
	Hiçbirini bilmiyorum	0,80%	2,60%	1,40%
	Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum	30,70%	34,90%	32,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Ne Düzeyde Biliyorsunuz sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda,

Erkek görüşmecilerin %56,5'i hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %30,7'si Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %12'si Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

Kadın görüşmecilerin %48,7'si hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %34,9'u Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %13,8'i Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ?	Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum	13,20%	11,40%	11,60%	15,70%	17,10%	7,10%	12,70%
	Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum	42,10%	56,30%	56,70%	49,70%	57,90%	64,30%	53,60%
	Hiçbirini bilmiyorum	1,30%	0,90%	1,80%	0,60%	1,30%	10,70%	1,40%
	Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum	43,40%	31,40%	29,90%	34,00%	23,70%	17,90%	32,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Ne Düzeyde Biliyorsunuz sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda,

18-24 yaş grubunun %43,4'ü Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %42,1'i Hem konuşuyorum, hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %13,2'si Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

25-34 yaş grubunun %56,3'ü hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %31,4'ü Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %11,4'ü Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

35-44 yaş grubunun %56,7'si hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %29,9'u Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %11,6'sı Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

45-54 yaş grubunun %49,7'si hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %34'ü Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %15,7'si Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

55-64 yaş grubunun %57,9'u hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %23,7'si Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %17,1'i Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

65+ yaş grubunun %64,3'ü hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %17,9'u Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %7,1'i Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ? * ANADİLİNİZ NEDİR? (%)							
		ANADİLİNİZ NEDİR?					TOPLAM
		Arapça	Ermenice	Kırmanckî/ Zazakî	Kurmancî	Türkçe	
ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ?	Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum	11,10%		16,80%	12,60%		12,70%
	Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum	33,30%	87,50%	43,00%	53,80%	100,00%	53,60%
	Hiçbirini bilmiyorum	11,10%	12,50%	2,80%	1,10%		1,40%
	Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum	44,40%		37,40%	32,50%		32,30%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Ne Düzeyde Biliyorsunuz sorusunun Anadil karşılaştırmasına baktığımızda, anadili;

Arapça olanların, %44,4'ü Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %33,3'ü Hem konuşuyorum, hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %11,1'i Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

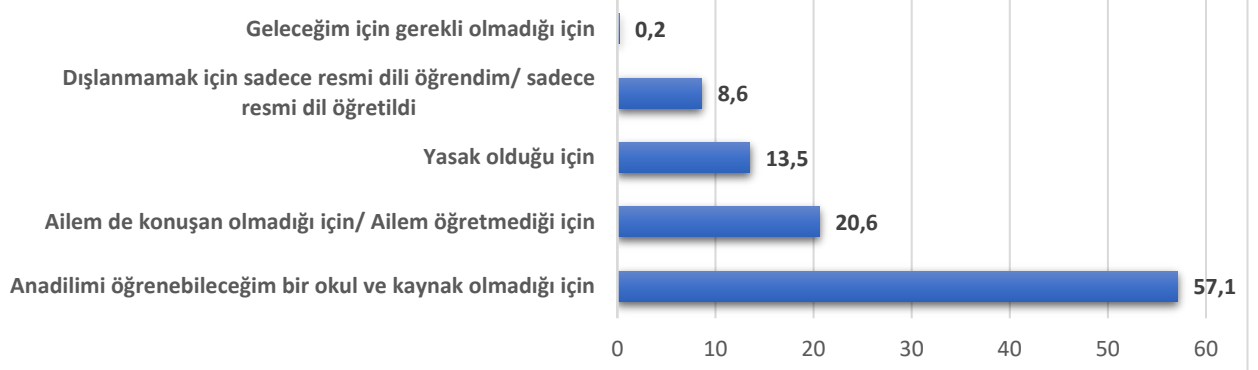
Ermenice olanların, %87,5'i Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %12,5'i Hiçbirini Bilmiyorum;

Kırmanckî/Zazakî olanların, %43'ü Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %37,4'ü Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %16,8'i Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

Kurmancî olanların, %53,8'i Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, %32,5'i Konuşuyorum anlıyorum ama okuyup yazamıyorum, %12,6'sı Anlıyorum ama konuşamıyorum okuyamıyorum yazamıyorum;

Türkçe olanların, Tamamı Hem konuşuyorum hem anlıyorum hem de okuyup yazabiliyorum, yanıtlarını vermişlerdir.

(ANADİLİNİ BİLMİYEN/KONUŞAMAYANLAR İÇİN) NİÇİN BİLMİYORSUNUZ/KONUŞAMIYORSUNUZ? (%)

Devamla sorulan (Anadilini Bilmeyen/Konuşamayanlar İçin) Niçin

Bilmiyorsunuz/Konuşamıyorsunuz? Sorusuna katılımcılarımızın %57,1'i Anadilimi öğrenebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için, %20,6'sı Ailem de konuşan olmadığı için/ Ailem öğretmediği için, %13,5'i Yasak olduğu için, %8,6'sı Dışlanmamak için sadece resmi dili öğrendim/ sadece resmi dil öğretildi yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE KİMLER NE SIKLIKLA ANADİLİNİ KONUŞUYOR? (%)					
	HİÇ	NADİREN	ARASIRA	SIK SIK	TOPLAM
ANNE	2,7	3,6	11,3	82,4	100
BABA	2,2	3,8	11,4	82,5	100
0-5 YAŞ	22,7	20,5	17,2	39,6	100
6-11 YAŞ	21,8	19,2	21,8	37,2	100
12-17 YAŞ	13,8	21,2	24,5	40,6	100
18-24 YAŞ	9	14,2	27	49,8	100
25-34 YAŞ	5,8	8,9	24	61,3	100
35-44 YAŞ	5	5,9	18,1	71	100
45-54 YAŞ	3,6	3,7	11,8	80,9	100
55-64 YAŞ	2,7	2,7	7,3	87,2	100
65+ YAŞ	3,1	0,8	3,5	92,7	100

Hane İçinde Kimler Ne Sıklıkla Anadilini Konuşuyor sorusuna katılımcılarımızın yanıtlarına baktığımızda,

Anne, %2,7 Hiç, %3,6 Nadiren, %11,3 Ara sıra, %82,4 Sık sık;

Baba, %2,2 Hiç, %3,8 Nadiren, %11,4 Ara sıra, %82,5 Sık sık;

0-5 Yaş çocuk, %22,7 Hiç, %20,5 Nadiren, %17,2 Ara sıra, %39,6 Sık sık;

6-11 Yaş çocuk, %21,8 Hiç, %19,2 Nadiren, %21,8 Ara sıra, %37,2 Sık sık;

12-17 Yaş çocuk %13,8 Hiç, %21,2 Nadiren, %24,5 Ara sıra, %40,6 Sık sık;

18-24Yaş grubu %9 Hiç, %14,2 Nadiren, %27 Ara sıra, %49,8 Sık sık;

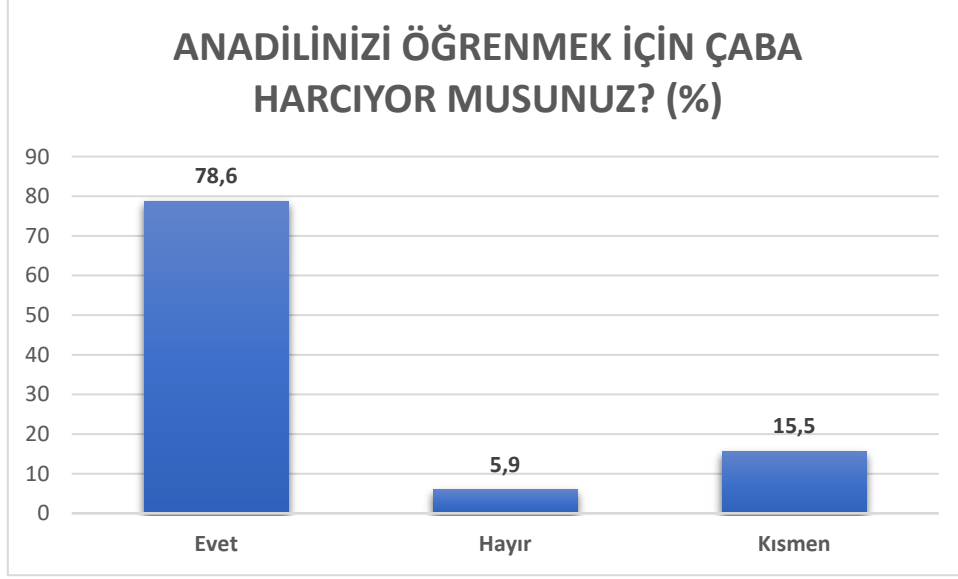
25-34 Yaş grubu %5,8 Hiç, %8,9 Nadiren, %24 Ara sıra, %61,3 Sık sık;

35-44 Yaş grubu %5 Hiç, %5,9 Nadiren, %18,1 Ara sıra, %71 Sık sık;

45-54 Yaş grubu %3,6 Hiç, %3,7 Nadiren, %11,8 Ara sıra, %80,9 Sık sık;

55-64Yaş grubu %2,7 Hiç, %2,7 Nadiren, %7,3 Ara sıra, %87,2 Sık sık;

65+ Yaş grubu %3,1 Hiç, %0,8 Nadiren, %3,5 Ara sıra, %92,7 Sık sık yanıtlarını vermişlerdir.

Anadilinizi Öğrenmek İçin Çaba Harcıyor Musunuz? Sorusuna katılımcılarımızın %78,6'sı Evet, %5,9'u Hayır, %15,5'i Kısmen yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ? * CİNSİYET (%)				
		CİNSİYET		TOPLAM
		Erkek	Kadın	
ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ?	Evet	78,40%	78,90%	78,60%
	Hayır	5,10%	7,10%	5,90%
	Kısmen	16,50%	13,90%	15,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Öğrenmek İçin Çaba Harcıyor Musunuz sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda,

Erkek görüşmecilerin %78,4'ü Evet, %5,1'i Hayır, %16,5'i Kısmen;

Kadın görüşmecilerin %78,9'u Evet, %7,1'i Hayır, %13,9'u Kısmen yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ? * YAŞ ARALIĞI (%)								
		YAŞ ARALIĞI						TOPLAM
		18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	
ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ?	Evet	80,30%	80,50%	77,20%	77,30%	76,70%	72,00%	78,60%
	Hayır	7,00%	4,40%	6,90%	5,20%	5,50%	12,00%	5,90%
	Kısmen	12,70%	15,10%	15,90%	17,50%	17,80%	16,00%	15,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Öğrenmek İçin Çaba Harcıyor Musunuz sorusunun Yaş Aralığı karşılaştırmasına baktığımızda,

18-24 yaş grubunun %80,3'ü Evet, %7'si Hayır, %12,7'si Kısmen;

25-34 yaş grubunun %80,5'i Evet, %4,4'ü Hayır, %15,1'i Kısmen;

35-44 yaş grubunun %77,2'si Evet, %6,9'u Hayır, %15,9'u Kısmen;

45-54 yaş grubunun %77,3'ü Evet, %5,2'si Hayır, %17,5'i Kısmen;

55-64 yaş grubunun %76,7'si Evet, %5,5'i Hayır, %17,8'i Kısmen;

65+ yaş grubunun %72'si Evet, %12'si Hayır, %16'sı Kısmen yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ? * ANADİLİNİZ NEDİR? (%)							
		ANADİLİNİZ NEDİR?					TOPLAM
		Arapça	Ermenice	Kırmanckî/ Zazakî	Kurmancî	Türkçe	
ANADİLİNİZİ ÖĞRENMEK İÇİN ÇABA HARCİYOR MUSUNUZ?	Evet	55,60%	57,10%	71,60%	80,30%	18,80%	78,10%
	Hayır	22,20%	28,60%	5,90%	4,70%	81,30%	6,40%
	Kısmen	22,20%	14,30%	22,50%	15,00%		15,50%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Anadilinizi Öğrenmek İçin Çaba Harcıyor Musunuz sorusunun Anadil karşılaştırmasına baktığımızda, anadili;

Arapça olanların, %55,6'sı Evet, %22,2'si Hayır, %22,2'si Kısmen;

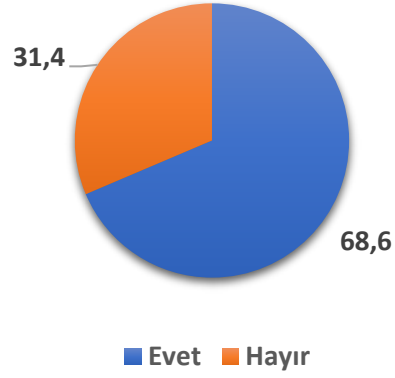
Ermenice olanların, %57,1'i Evet, %28,6'sı Hayır, %14,3'ü Kısmen;

Kırmanckî/Zazakî olanların, %71,6'sı Evet, %5,9'u Hayır, %22,5'i Kısmen;

Kurmancî olanların, %80,3'ü Evet, %4,7'si Hayır, %15'i Kısmen;

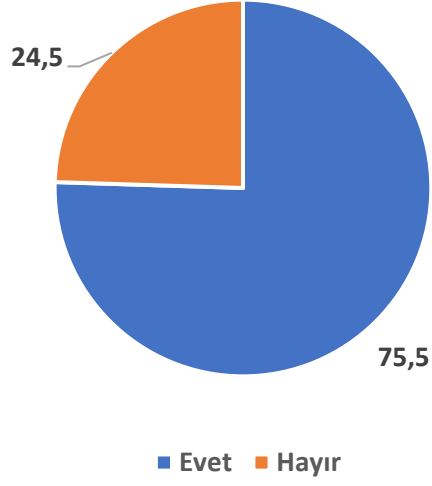
Türkçe olanların, %18,8'i Evet, %81,3'ü Hayır, yanıtlarını vermişlerdir.

HANENİZDE 0-18 YAŞ GRUBUNDAN ÇOCUK VAR MI? (%)

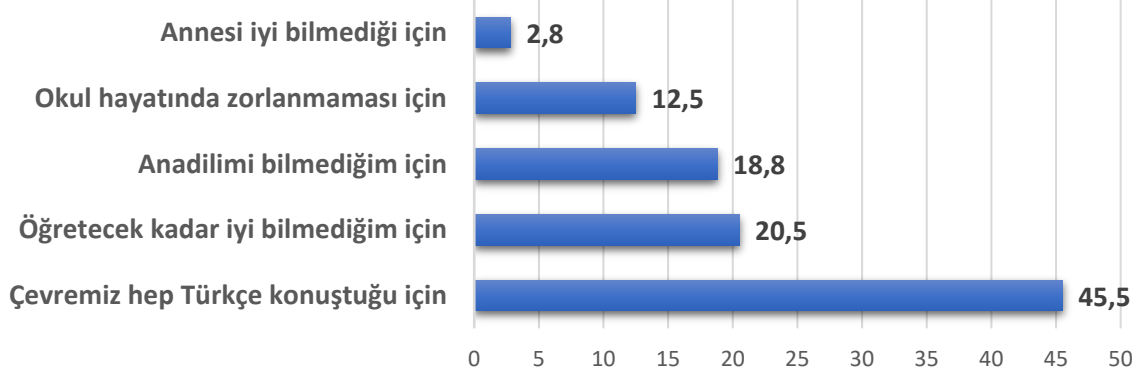
Hanenizde 0-18 Yaş Grubundan Çocuk Var Mı? Sorusuna katılımcılarımızın %68,6'sı Evet, %31,4'ü Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

**HANENİZDE İLGİLİ YAŞ (0-18 YAŞ) GRUBUNDA OLAN
ÇOCUKLARLA ANADİLİNİZİ KONUŞUYOR MUSUNUZ? (%)**

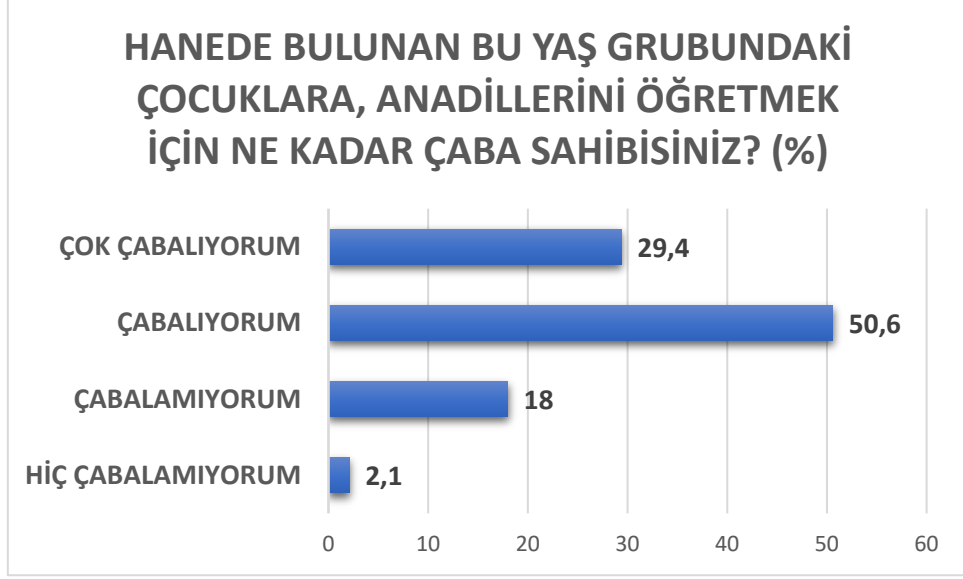

Hanenizde İlgili Yaş Grubunda (0-18 yaş) Olan Çocuklarla Anadilinizi Konuşuyor Musunuz?
Sorusuna katılımcıların %75,5'i Evet, %24,5'i Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

**(HAYIR DİYENLER YANITLAYACAK) HANEDEKİ
ÇOCUKLARLA ANADİLİNİZDE KONUŞMAMA
NEDENİNİZ NEDİR? (%)**

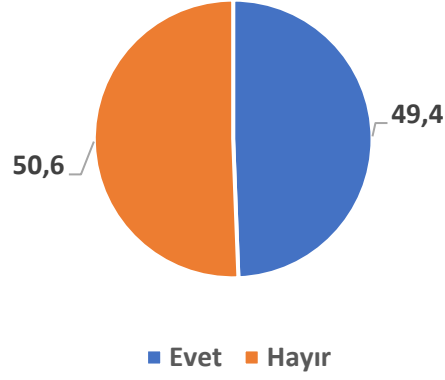

Devamla sorulan (Hayır Diyenler Yanıtlayacak) Hanedeki Çocuklarla Anadilinizde Konuşmama Nedeniniz Nedir? sorusuna katılımcıların %45,5'i Çevremiz hep Türkçe konuştuğu için, %20,5'i Öğretecek kadar iyi bilmediğim için, %18,8'i Anadilimi bilmediğim için, %12,5'i Okul hayatında zorlanmaması için yanıtlarını vermişlerdir.

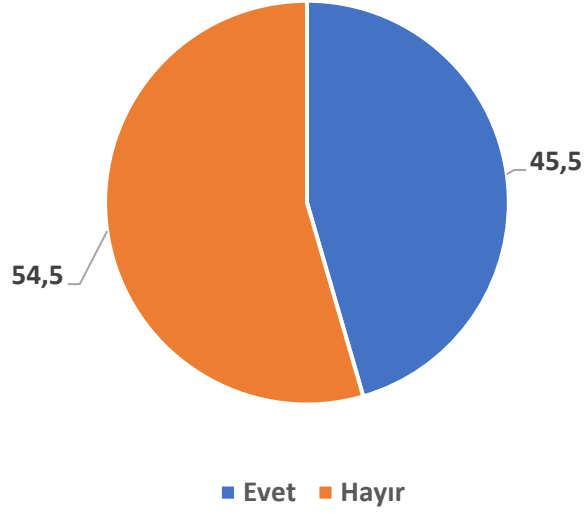
Hanede Bulunan Bu Yaş Grubundaki Çocuklara, Anadillerini Öğretmek İçin Ne Kadar Çaba Sahibisiniz? Sorusuna katılımcıların %29,4'ü Çok çabalıyorum, %50,6'sı Çabalıyorum, %18'i Çabalamıyorum ve %2,1'i Hiç çabalamıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

HANENİZDE YAŞAYAN VE OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLAR İÇİN HİÇ
ANADİLDE EĞİTİM TALEBİNDE BULUNDUNUZ MU? (%)

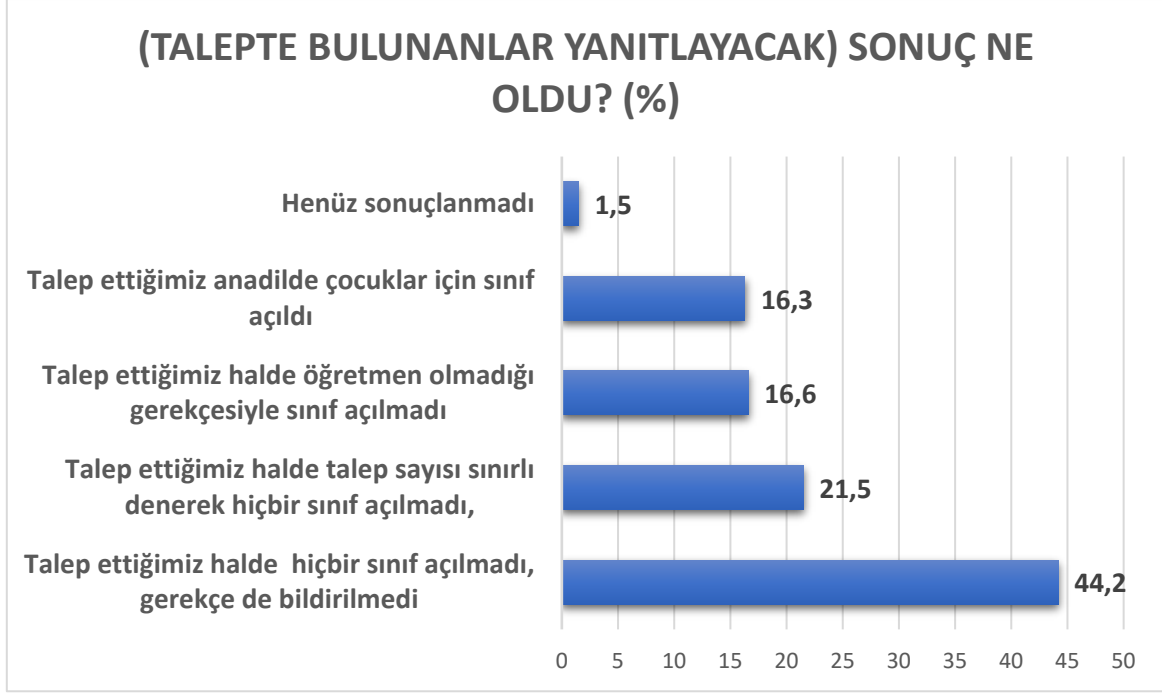

Hanenizde Yaşayan ve Okul Çağındaki Çocuklar İçin Hiç Anadilde Eğitim Talebinde Bulundunuz Mu? Sorusuna katılımcıların %50,6'sı Hayır, %49,4'ü Evet yanıtlarını vermişlerdir.

**HANENİZDE YAŞAYAN VE OKUL ÇAĞINDA OLAN
ÇOCUKLAR İÇİN; OKULLARDA VERİLEN VE SEÇMELİ
OLAN "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ"
TALEBİNDE BULUNDUNUZ MU? (%)**

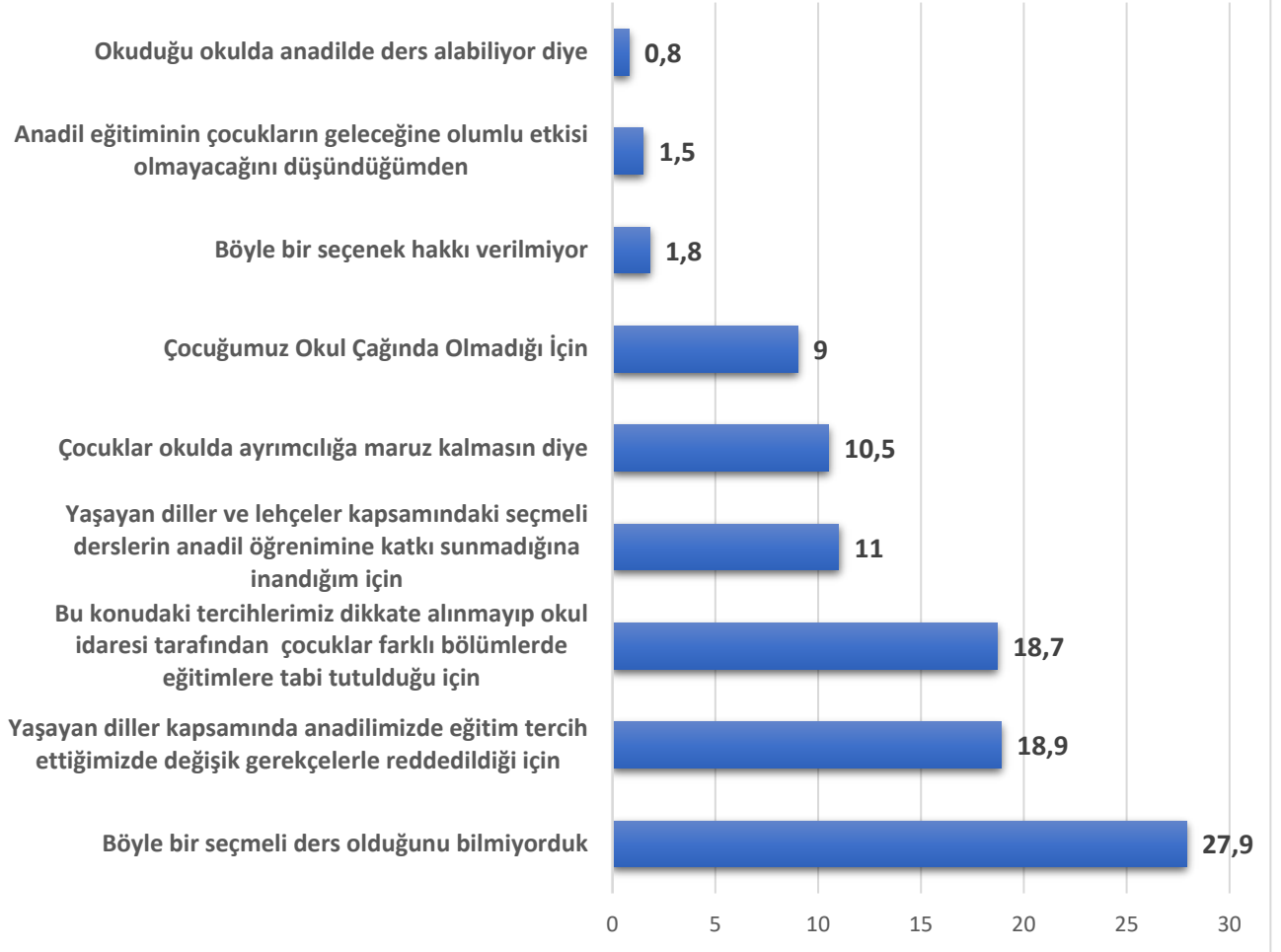

Hanenizde Yaşayan ve Okul Çağında Olan Çocuklar İçin; Okullarda Verilen ve Seçmeli Olan “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Dersi Talebinde Bulundunuz Mu? Sorusuna katılımcıların %54,5’i Hayır, %45,5’i Evet yanıtlarını vermişlerdir.

Devamla sorduğumuz (Talepte Bulunanlar Yanıtlayacak) **Sonuç Ne Oldu?** Sorusuna katılımcıların **%44,2'si** Talep ettiğimiz halde hiçbir sınıf açılmadı, gerekçe de bildirilmedi, **%21,5'i** Talep ettiğimiz halde talep sayısı sınırlı denerek hiçbir sınıf açılmadı, **%16,6'sı** Talep ettiğimiz halde öğretmen olmadığı gerekçesiyle sınıf açılmadı, **%16,3'ü** Talep ettiğimiz anadilde çocuklar için sınıf açıldı yanıtlarını vermişlerdir.

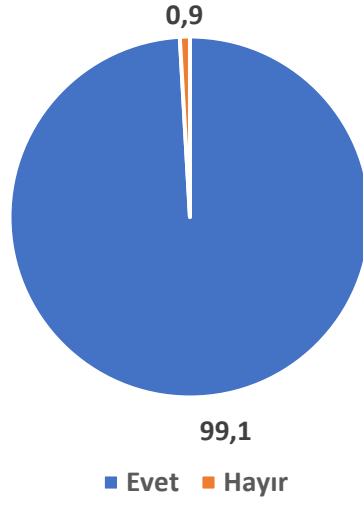
(TALEPTE BULUNMAYANLAR İÇİN) NEDEN TALEPTE BULUNMADINIZ? (%)

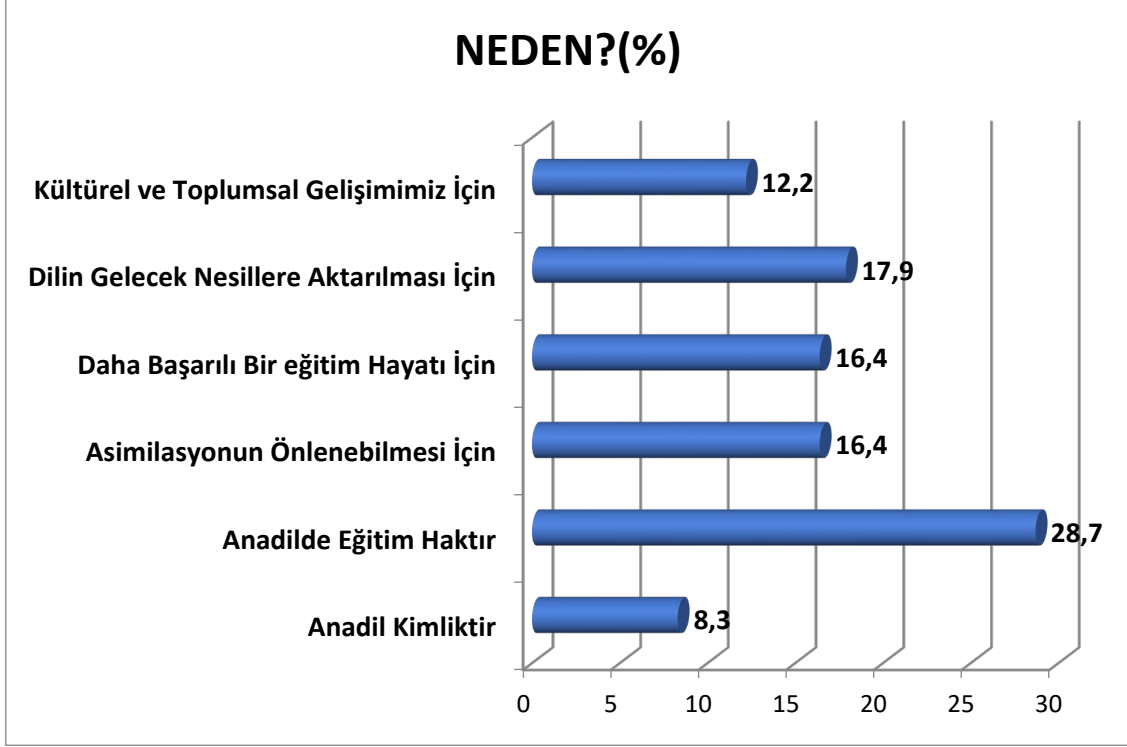
Yine devamla sorduğumuz (Talepte Bulunmayanlar İçin) **Neden Talepte Bulunmadınız?**

Sorusuna katılımcıların %27,9'u Böyle bir seçmeli ders olduğunu bilmiyorduk, %18,9'u Yaşayan diller kapsamında anadilimizde eğitim tercih ettiğimizde değişik gerekçelerle reddedildiği için, %18,7'si Bu konudaki tercihlerimiz dikkate alınmayıp okul idaresi tarafından çocuklar farklı bölümlerde eğitimlere tabi tutulduğu için, %11'i Yaşayan diller ve lehçeler kapsamındaki seçmeli derslerin anadil öğrenimine katkı sunmadığına inandığım için ve %10,5'i Çocuklar okulda ayrımcılığa maruz kalmasın diye yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLARIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMELERİNİ İSTER MİSİNİZ? (%)

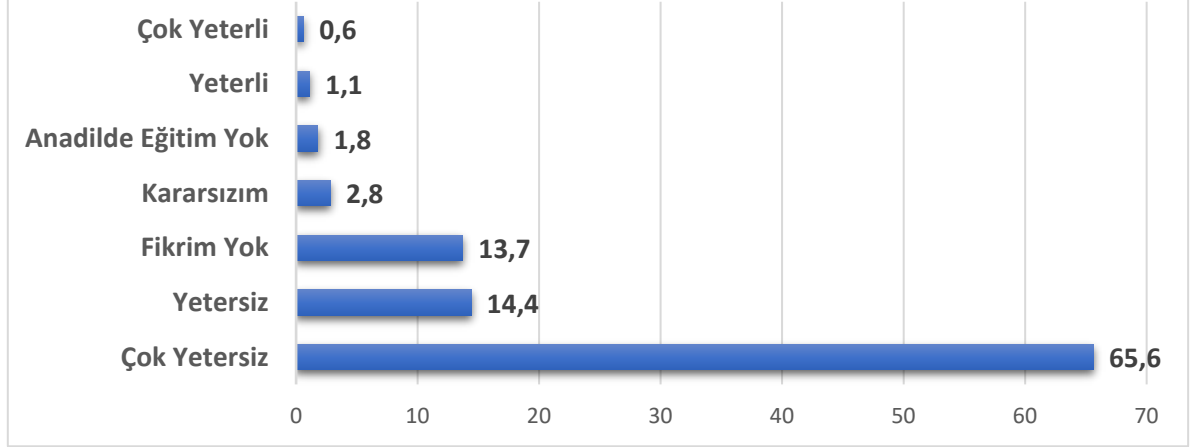

Çocukların Anadillerinde Eğitim Görmelerini İster Misiniz? Sorusuna katılımcıların %99,1'i Evet yanıtını vermişlerdir.

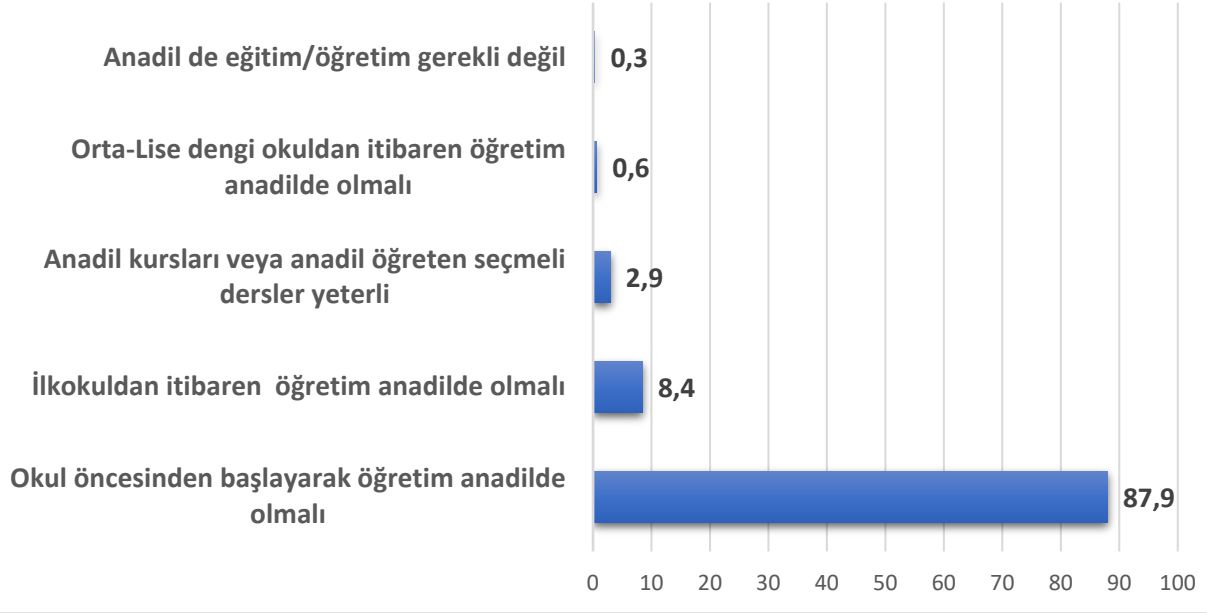
Evet yanıtı verenlere devamla Neden? diye sorulduğunda, katılımcıların %28,7'si Anadilde Eğitim Haktır, %17,9'u Dilin Gelecek Nesillere Aktarılması İçin, %16,4'ü Asimilasyonun Önlenebilmesi İçin, %16,4'ü Daha Başarılı Bir eğitim Hayatı İçin, %12,2'si Kültürel ve Toplumsal Gelişimimiz İçin ve %8,3'ü Anadil Kimliktir yanıtlarını vermişlerdir.

**GENEL OLARAK, OKULLARDA VERİLEN YAŞAYAN
DİLLER VE LEHÇELER KAPSAMINDAKİ ANADİL
ÖĞRETİMLERİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?
(%)**

Genel Olarak, Okullarda Verilen Yaşayan Diller ve Lehçeler Kapsamındaki Anadil Öğretimlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Sorusuna katılımcıların %65,6'sı Çok Yetersiz, %14,4'ü Yetersiz, %13,7'si Fikrim Yok, %2,8'i Kararsızım, %1,8'i Anadilde Eğitim Yok, %1,1'i Yeterli ve %0,6'sı Çok Yeterli yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLDE EĞİTİM/ÖĞRETİM İÇİN DÜŞÜNCENİZ NEDİR? (%)

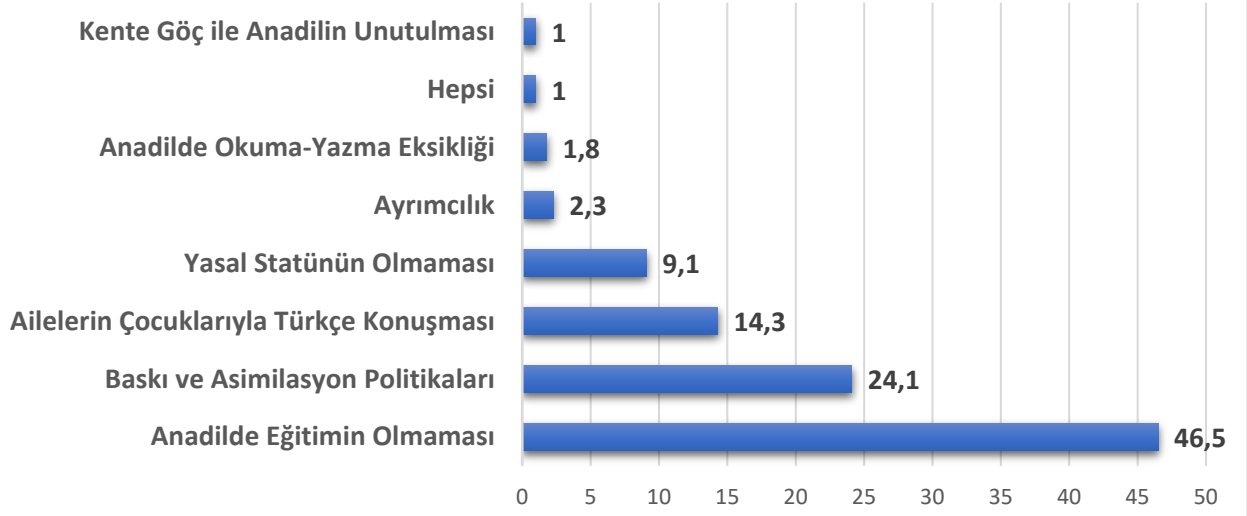

Anadilde Eğitim Öğretim İçin Düşünceniz Nedir? sorusuna katılımcıların %87,9'u Okul öncesinden başlayarak öğretim anadilde olmalı, %8,4'ü İlkokuldan itibaren öğretim anadilde olmalı ve %2,9'u Anadil kursları veya anadil öğretmen seçmeli dersler yeterli yanıtlarını vermişlerdir.

Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi Gerekteğini Düşünüyor Musunuz? sorusuna katılımcıların %99,2'si Evet yanıtını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESİ ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR? (%)

Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir? sorusuna katılımcıların %46,5'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %24,1'i Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %14,3'ü Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %9,1'i Yasal Statünün Olmaması yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNCELİKLİ OLARAK NELER YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)				
	1.ÖNCELİK	2.ÖNCELİK	3.ÖNCELİK	TOPLAM
EĞİTİM/ÖĞRETİM DİLİ OLMALI	84,1	9,7	6,2	100
YASAL/ANAYASAL GÜVENCELERE KAVUŞMALI	87,9	8,6	3,5	100
RESMİ DİL OLARAK KABUL EDİLMELİ	77,9	12,2	9,9	100
AİLELER ÇOCUKLARINA ANADİLLERİNİ ÖĞRETMELİ	88	6	6	100
FARKLI ANADİL NEDENİYLE AYRIMCILIK YAPANLARA ETKİN YASAL İŞLEM YAPILMALI	81	10,7	8,3	100
ANADİLİN GÜNDELİK HAYATIN HER ALANINDA KULLANIMI GÜVENCEYE KAVUŞMALI	86,9	7,2	5,9	100
HİÇBİR ŞEY YAPMAYA GEREK YOK	15,7	2	82,3	100

Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Öncelikli Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz?

sorusunu yönelttiğimiz ve çoklu yanıt aldığımız soruda katılımcılarımız,

Eğitim/Öğretim Dili Olmalı seçeneğini %84,1 ile 1.öncelik;

Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı seçeneğini %87,9 ile 1.öncelik;

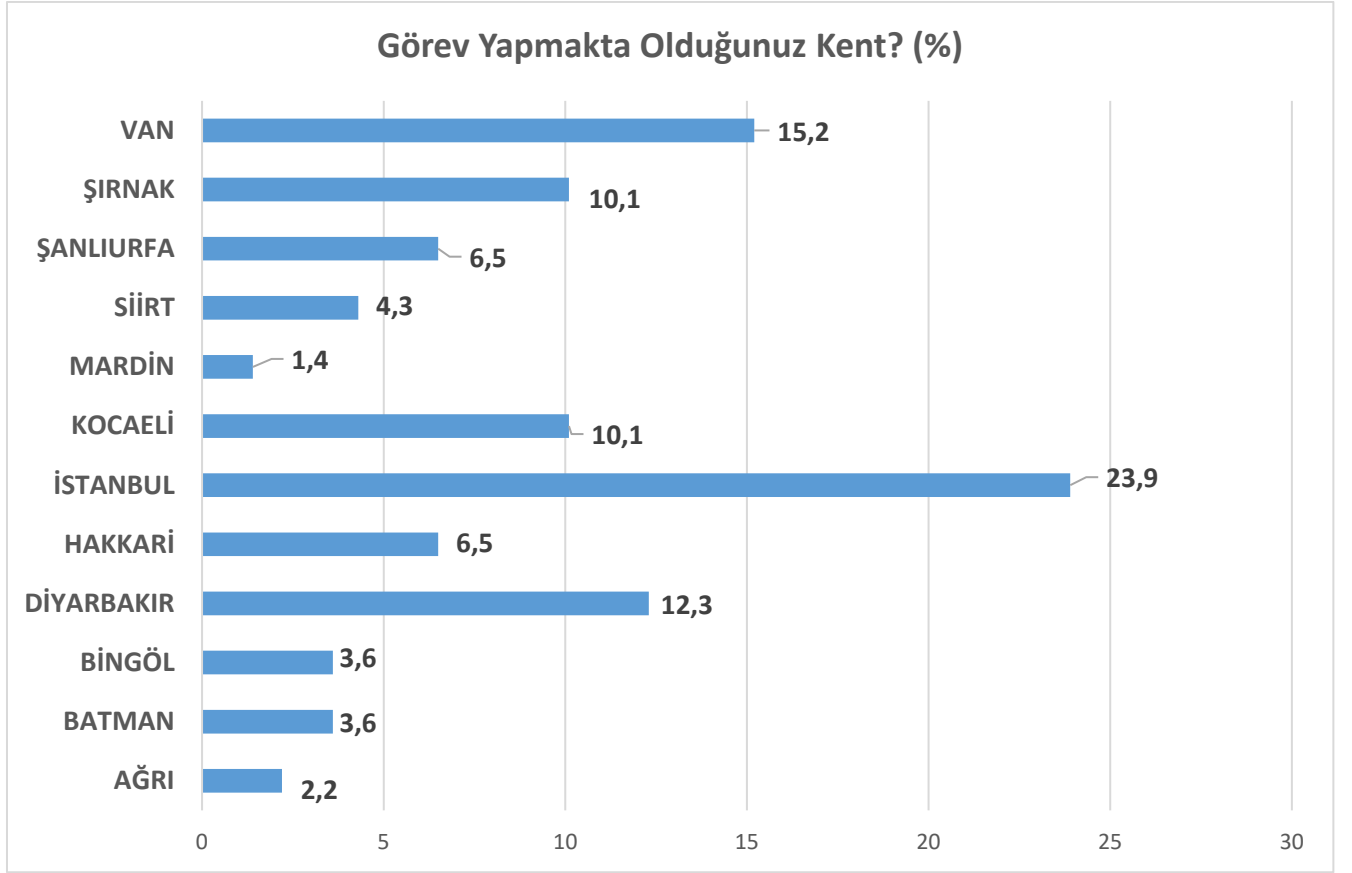
Resmi Dil olarak Kabul Edilmeli seçeneğini %77,9 ile 1.öncelik;

Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli seçeneğini %88 ile 1.öncelik;

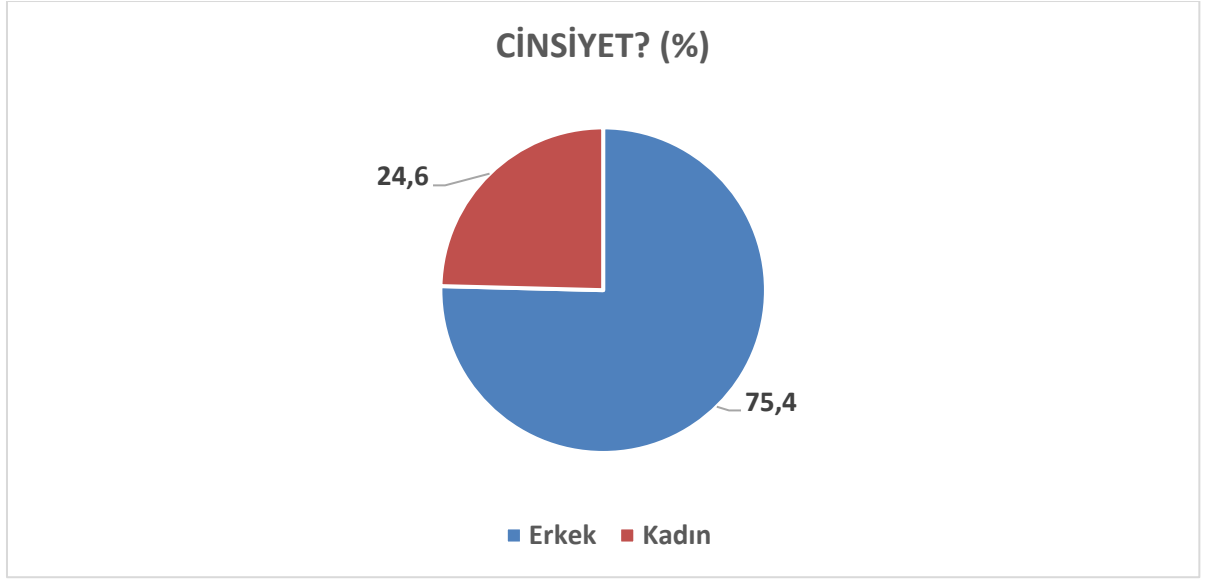
Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlem Yapılmalı seçeneğini %81 ile 1.öncelik;

Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşmalı seçeneğini %86,9 ile 1.öncelik olarak yanıtlamışlardır.

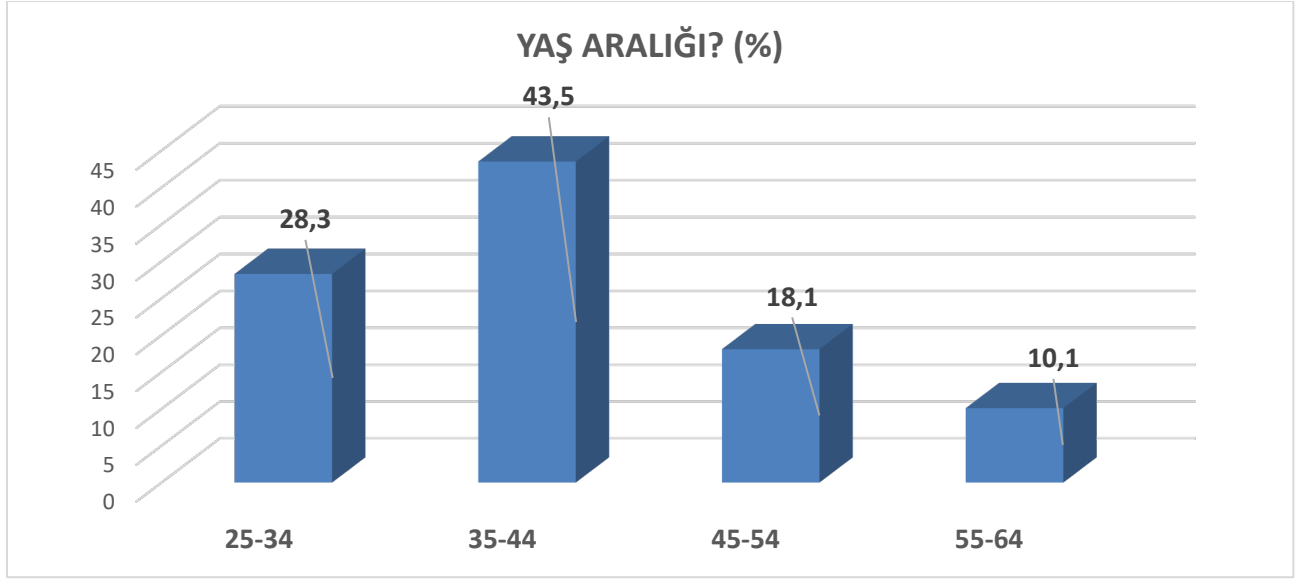
II. ÇALIŞMA

Çalışmanın yapıldığı kentlerin dağılımına baktığımızda; %23,9'u "**İstanbul**", %15,2'si "**Van**", %12,3'ü "**Diyarbakır**", %10,1'i "**Şırnak**", %10,1'i "**Kocaeli**", %6,5'i "**Şanlıurfa**", %6,5'i "**Hakkâri**", %4,3'ü "**Siirt**", %3,6'sı "**Bingöl**", %3,6'sı "**Batman**", %2,2'si "**Ağrı**" ve %1,4'ü "**Mardin**" kentlerinden oluşmaktadır.

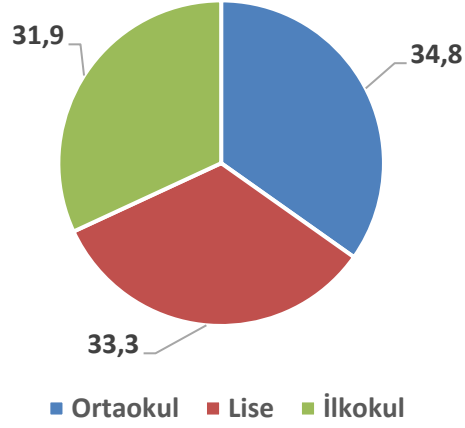

Araştırma grubunda yer alan katılımcıların cinsiyet dağılımına baktığımızda; %75,4'ü **“Erkek”**, %24,6'sı **“Kadın”** öğretmen görüşmecilerden oluşmaktadır.

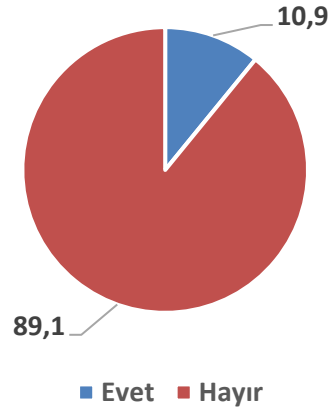
Araştırma grubunda yer alan katılımcıların **“Yaş Aralığı”** dağılımına baktığımızda; %28,3’ü **“25-34”**, %43,5’i **“35-44”**, %18,1’i **“45-54”**, %10,1’i ise **“55-64”** yaş aralığındaki katılımcılardan oluşmaktadır.

HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin görev yaptıkları “Okul Düzeyi” dağılımına baktığımızda; %33,3’ü “**Lise**”, %34,8’i “**Ortaokul**” ve %31,9’u ise “**İlkokul**” da görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır.

GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA SEÇMELİ OLAN "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" DERSİ VERİLMEKTE MİDİR? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Görev Yaptığınız Okulda Seçmeli Olan “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Dersi Verilmekte Midir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların %89,1’i “**Hayır**”, %10,9’u ise “**Evet**” şeklinde yanıt vermiştir.

GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA SEÇMELİ OLAN "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" DERSİ VERİLMEKTE MİDİR? *HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA SEÇMELİ OLAN "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" DERSİ VERİLMEKTE MİDİR?	Evet	6,80%	4,30%	20,80%	10,90%
	Hayır	93,20%	95,70%	79,20%	89,10%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Görev yaptığınız okulda seçmeli olan “yaşayan diller ve lehçeler” dersi verilmekte midir?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul Düzeyi)” karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul Düzeyinin %93,2’si “Hayır”, %6,8’i “Evet”;

Lise Düzeyinin %95,7’si “Hayır”, %4,3’ü “Evet”;

Ortaokul Düzeyinin %79,2’si “Hayır”, %20,8’i “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ VERİLMİYORSA NEDEN VERİLMEMEKTEDİR? (%)

Araştırma grubunda yer alan ve önceki soruya “Hayır” diyen katılımcılara “**Görev Yaptığınız Okulda Yaşayan Diller Dersi Verilmiyorsa Neden Verilmemektedir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%26,8’i** “İdari/Politik Tutumlardan Dolayı”, **%16,3’ü** “İlkokul ve Lise Düzeyinde bu seçmeli ders yok”, **%13’ü** “Talep/İstek Yok”, **%11,4’ü** “Uzman/Öğretmeni Bulunmadığı İçin”, **%8,1’i** “Bilgim Yok”, **%5,7’si** “İdareci/Veli Korkuyor”, **%2,4’ü** “Duyuru/Bilgilendirme Eksikliği”, **%2,4’ü** “Eğitim Sistemi Yüzünden”, **%1,6’sı** “Seçmeli Dersler Norm Kadroya Göre Belirleniyor”, **%0,8’i** ise “Öğrenci Sınav Kaygılarından Dolayı Tercih Etmiyor” şeklinde yanıt vermiştir.

GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA YAŞAYAN DİLLER DERSİ VERİLMİYORSA NEDEN VERİLMEMEKTEDİR? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA YAŞAYAN DİLLER DERSİ VERİLMİYORSA NEDEN VERİLMEMEKTEDİR?	Bilgim yok	7,30%	15,90%		8,10%
	Cevap Yok/Fikrim Yok	14,60%	11,40%	7,90%	11,40%
	Duyuru/Bilgilendirme eksikliği	2,40%		5,30%	2,40%
	Eğitim sistemi yüzünden	2,40%		5,30%	2,40%
	İdareci/Veli korkuyor		6,80%	10,50%	5,70%
	İdari/Politik tutumlardan dolayı	14,60%	34,10%	31,60%	26,80%
	İlkokul ve lise düzeyinde yok	31,70%	15,90%		16,30%
	Öğrenci sınav kaygılarından dolayı tercih etmiyor			2,60%	0,80%
	Seçmeli dersler norm kadroya göre belirleniyor	2,40%	2,30%		1,60%
	Talep/İstek yok	12,20%	4,50%	23,70%	13,00%
	Uzmanı/Öğretmeni bulunmadığı için	12,20%	9,10%	13,20%	11,40%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Görev yaptığınız okulda yaşayan diller dersi verilmiyorsa, neden verilmemektedir?”

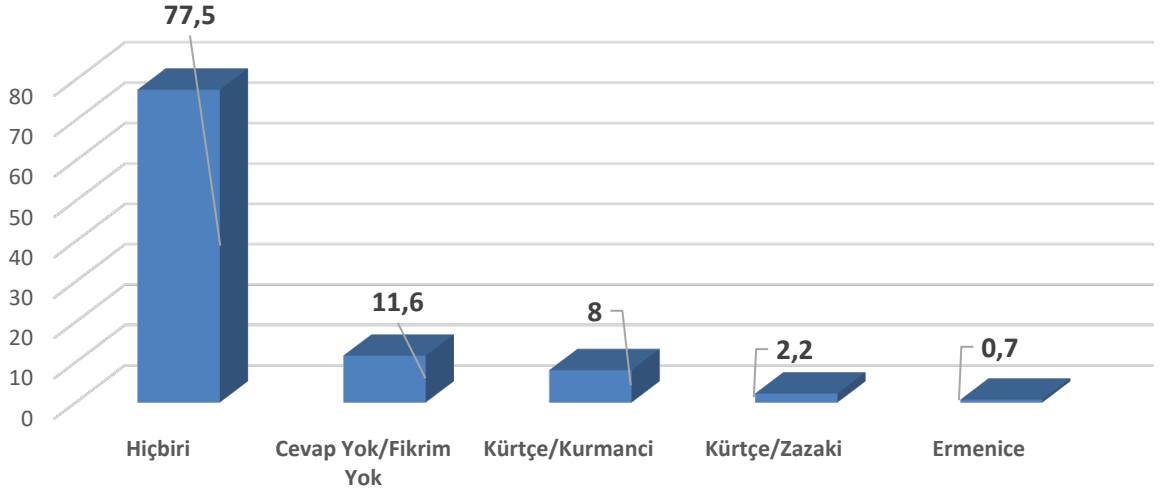
sorusu ile **“Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul Düzeyi)”** sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul Düzeyinin %31,7’si “İlkokul ve lise düzeyinde yok”, %14,6’sı “İdari/Politik tutumlardan dolayı”, %12,2’si “Uzmanı/Öğretmeni Bulunmadığı için”;

Lise Düzeyinin %34,1’i “İdari/Politik tutumlardan dolayı”, %15,9’u “İlkokul ve lise düzeyinde yok”,

Ortaokul Düzeyinin %31,6’sı “İdari/Politik tutumlardan dolayı”, %23,7’si “Talep/İstek Yok”, %13,2’si “Uzmanı/Öğretmeni bulunmadığı için” şeklinde yanıt vermiştir.

**GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA, YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER
SEÇMELİ DERSLERİ KAPSAMINDA HANGİ DİLLERDE ÖĞRETİM
VERİLMEKTEDİR? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Görev Yaptığınız Okulda, Yaşayan Diller ve Lehçeler Seçmeli Dersleri Kapsamında Hangi Dillerde Öğretim Verilmektedir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %77,5’i “Hiçbiri”, %11,6’ı “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %8’i “Kürtçe/Kurmanci”, %2,2’si “Kürtçe/Zazaki” ve %0,7’si ise “Ermenice” şeklinde yanıt vermiştir.

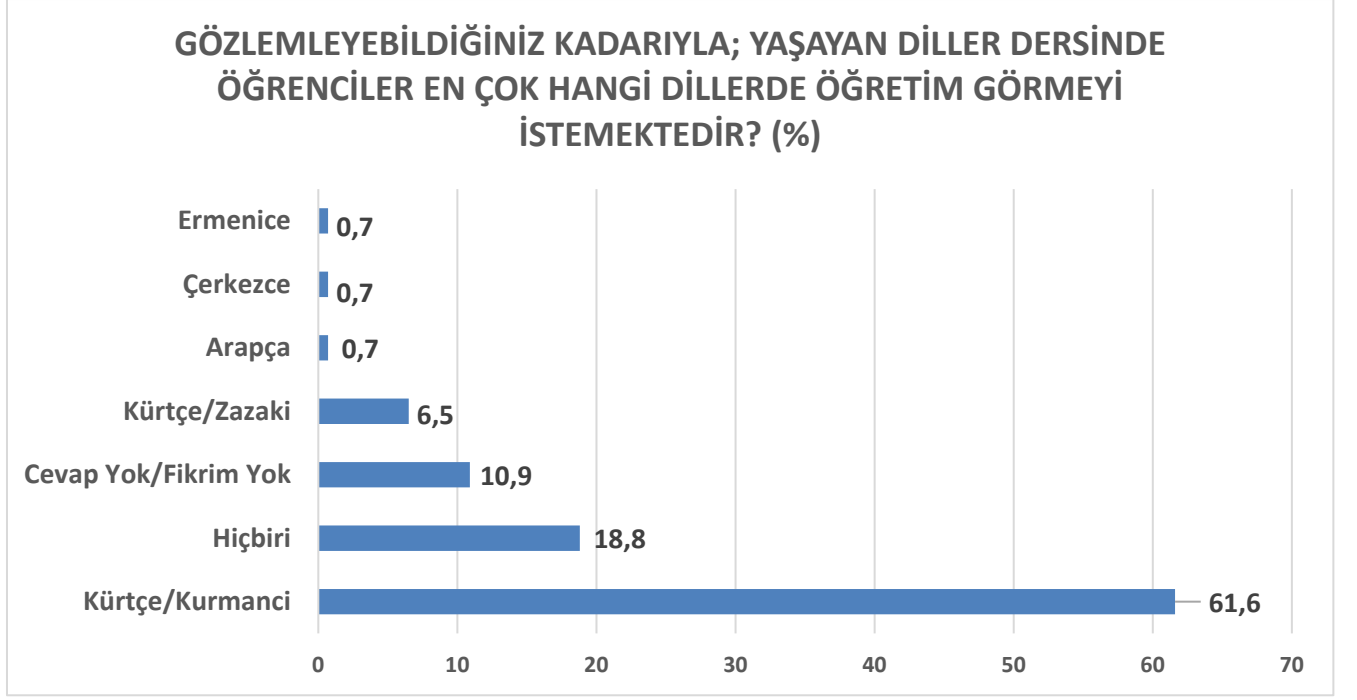
GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA, YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER SEÇMELİ DERSLERİ KAPSAMINDA HANGİ DİLLERDE ÖĞRETİM VERİLMEKTEDİR? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
GÖREV YAPTIĞINIZ OKULDA, YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER SEÇMELİ DERSLERİ KAPSAMINDA HANGİ DİLLERDE ÖĞRETİM VERİLMEKTEDİR?	Fikrim yok	11,40%	10,90%	12,50%	11,60%
	Ermenice		2,20%		0,70%
	Hiçbiri	81,80%	84,80%	66,70%	77,50%
	Kürtçe/Kurmancî	6,80%	2,20%	14,60%	8,00%
	Kürtçe/Zazakî			6,30%	2,20%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Görev yaptığınız okulda, yaşayan diller ve lehçeler seçmeli dersleri kapsamında hangi dillerde öğretim verilmektedir? Sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz (Okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %81,8’i “Hiçbiri”, %6,8’i “Kürtçe/Kurmancî”;

Lise düzeyinin %84,8’i “Hiçbiri”, %2,2’si “Kürtçe/Kurmancî”, %2,2’si “Ermenice”;

Ortaokul düzeyinin %66,7’si “Hiçbiri”, %14,6’sı “Kürtçe/Kurmancî”, %6,3’ü “Kürtçe/Zazakî” şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara **“Gözlemleyebildiğiniz Kadarıyla; Yaşayan Diller Dersinde Öğrenciler En Çok Hangi Dillerde Öğretim Görmeyi İstemektedir?”** sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %61,6’sı “Kürtçe/Kurmanci”, %18,8’i “Hiçbiri”, %10,9’u “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %6,5’i “Kürtçe/Zazaki”, %0,7’si “Arapça”, %0,7’si “Çerkezce” ve %0,7’si ise “Ermenice” şeklinde yanıt vermiştir.

GÖZLEMLEYEBİLDİĞİNİZ KADARIYLA; YAŞAYAN DİLLER DERSİNDE ÖĞRENCİLER EN ÇOK HANGİ DİLLERDE ÖĞRETİM GÖRMİYİ İSTEMEKTEDİR? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
GÖZLEMLEYEBİLDİĞİNİZ KADARIYLA; YAŞAYAN DİLLER DERSİNDE ÖĞRENCİLER EN ÇOK HANGİ DİLLERDE ÖĞRETİM GÖRMİYİ İSTEMEKTEDİR?	Arapça	2,30%			0,70%
	Fikrim Yok	11,40%	13,00%	8,30%	10,90%
	Çerkezce			2,10%	0,70%
	Ermenice		2,20%		0,70%
	Hiçbiri	27,30%	17,40%	12,50%	18,80%
	Kürtçe/Kurmancî	59,10%	60,90%	64,60%	61,60%
	Kürtçe/Zazakî		6,50%	12,50%	6,50%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

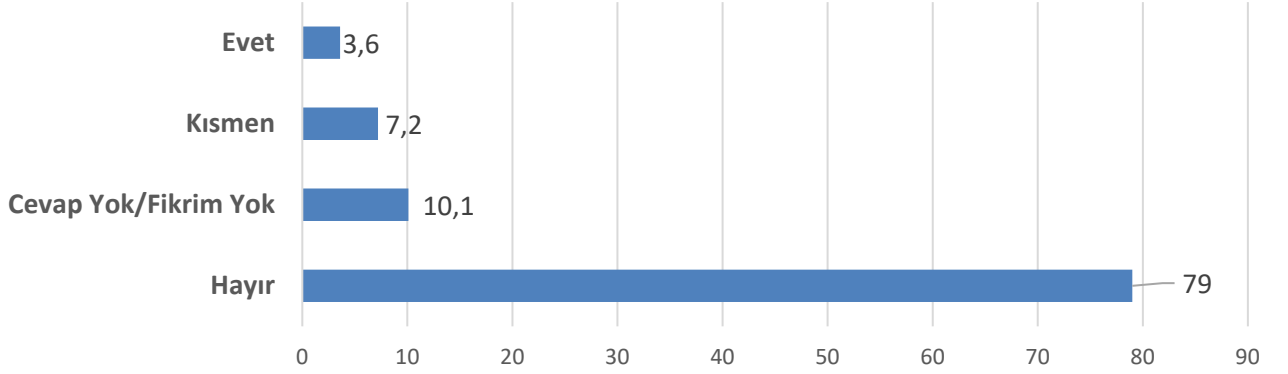
“Gözlemleyebildiğiniz kadarıyla; yaşayan diller dersinde öğrenciler en çok hangi dillerde öğretim görmeyi istemektedir?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %59,1’i “Kürtçe/Kurmancî”, %27,3’ü “Hiçbiri”, %2,3’ü “Arapça”;

Lise düzeyinin %60,9’u “Kürtçe/Kurmancî”, %17,4’ü “Hiçbiri”, 6,5’i “Kürtçe/Zazakî”, %2,2’si “Ermenice”;

Ortaokul düzeyinin %64,6’sı “Kürtçe/Kurmancî”, %12,5’i “Hiçbiri”, %12,5’i “Kürtçe/Zazakî”, %2,1’i ise “Çerkezce” şeklinde yanıt vermiştir.

**OKULUNUZDA ÖĞRENCİLER "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER"
KAPSAMINDA SEÇTİKLERİ DİLLERDE ÖĞRETİM GÖREBİLMEKTE
MİDİRLER? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara **“Okulunuzda Öğrenciler “Yaşayan Diller ve Lehçeler” kapsamında Seçtikleri Dillerde Öğretim Görebilmekte Midirler?”** sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %79’u “Hayır”, %10,1’i “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %7,2’si “Kısmen” ve %3,6’sı ise “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

OKULUNUZDA ÖĞRENCİLER "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" KAPSAMINDA SEÇTİKLERİ DİLLERDE ÖĞRETİM GÖREBİLMEKTE MİDİRLER? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
OKULUNUZDA ÖĞRENCİLER "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" KAPSAMINDA SEÇTİKLERİ DİLLERDE ÖĞRETİM GÖREBİLMEKTE MİDİRLER?	Fikrim yok	9,10%	8,70%	12,50%	10,10%
	Evet	4,50%		6,30%	3,60%
	Hayır	84,10%	87,00%	66,70%	79,00%
	Kısmen	2,30%	4,30%	14,60%	7,20%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

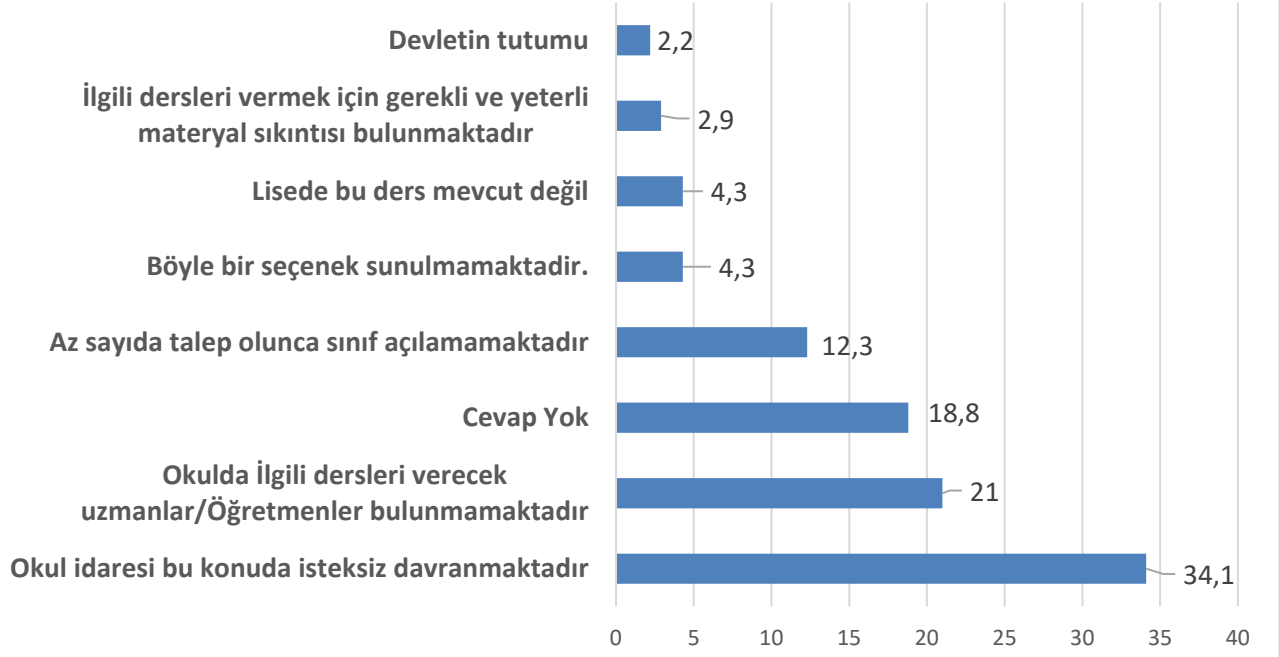
“Okulunuzda öğrenciler yaşayan diller ve lehçeler kapsamında seçtikleri dillerde öğretim görebilmekte midirler?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %84,1’i “Hayır”, %4,5’i “Evet”, %2,3’ü “Kısmen”;

Lise düzeyinin %87’si “Hayır”, %4,3’ü “Kısmen”;

Ortaokul düzeyinin %66,7’si “Hayır”, %14,6’sı “Kısmen”, %6,3’ü “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

**(GÖREMİYORLARSA) SİZCE NEDEN SEÇTİKLERİ DİLDE ÖĞRETİM
GÖREMEMEKTEDİRLER? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “(Göremiyorlarsa) Sizce Neden Seçtikleri Dilde Öğretim Görememektedirler?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %34,1’i “Okul İdaresi Bu Konuda İsteksiz Davranmaktadır”, %21’i “Okulda İlgili Dersleri Verecek Uzmanlar/Öğretmenler Bulunmamaktadır.”, %12,3’ü “Az Sayıda Talep Olunca Sınıf Açılmamaktadır.”, %4,3’ü “Böyle Bir Seçenek Sunulmamaktadır.”, %4,3’ü “Lisede Bu Ders Mevcut Değil”, %2,9’u “İlgili Dersleri Vermek İçin Gerekli ve Yeterli Materyal Sıkıntısı Bulunmaktadır.” Ve %2,2’si ise “Devlet Tutumu” şeklinde yanıt vermiştir.

(GÖREMİYORLARSA) SİZCE NEDEN SEÇTİKLERİ DİLDE ÖĞRETİM GÖREMEMEKTEDİRLER? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
(GÖREMİYORLARSA) SİZCE NEDEN SEÇTİKLERİ DİLDE ÖĞRETİM GÖREMEMEKTEDİRLER?	Az sayıda talep olunca sınıf açılmamaktadır	9,10%	6,50%	20,80%	12,30%
	Böyle bir seçenek sunulmamaktadır.	4,50%	6,50%	2,10%	4,30%
	Fikrim yok	22,70%	15,20%	18,80%	18,80%
	Devletin tutumu			6,30%	2,20%
	İlgili dersleri vermek için gerekli ve yeterli materyal sıkıntısı bulunmaktadır		2,20%	6,30%	2,90%
	Lisede bu ders mevcut değil		13,00%		4,30%
	Okul idaresi bu konuda isteksiz davranmaktadır	31,80%	41,30%	29,20%	34,10%
	Okulda ilgili dersleri verecek uzmanlar/Öğretmenler bulunmamaktadır	31,80%	15,20%	16,70%	21,00%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

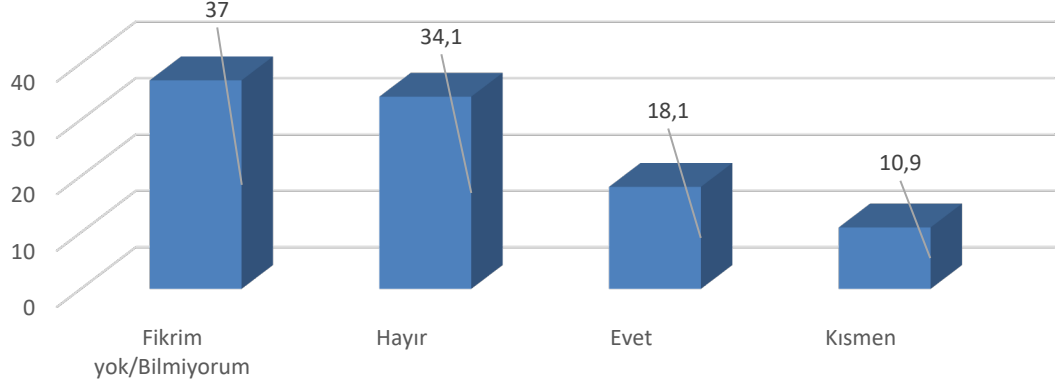
“(Göremiyorlarsa) Sizce neden seçtikleri dilde öğretim görememektedirler?” sorusunun “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusu ile karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %31,8’i “Okulda ilgili dersleri verecek uzmanlar/öğretmenler bulunmamaktadır.”, %31,8’i “Okul idaresi bu konuda isteksiz davranmaktadır.”;

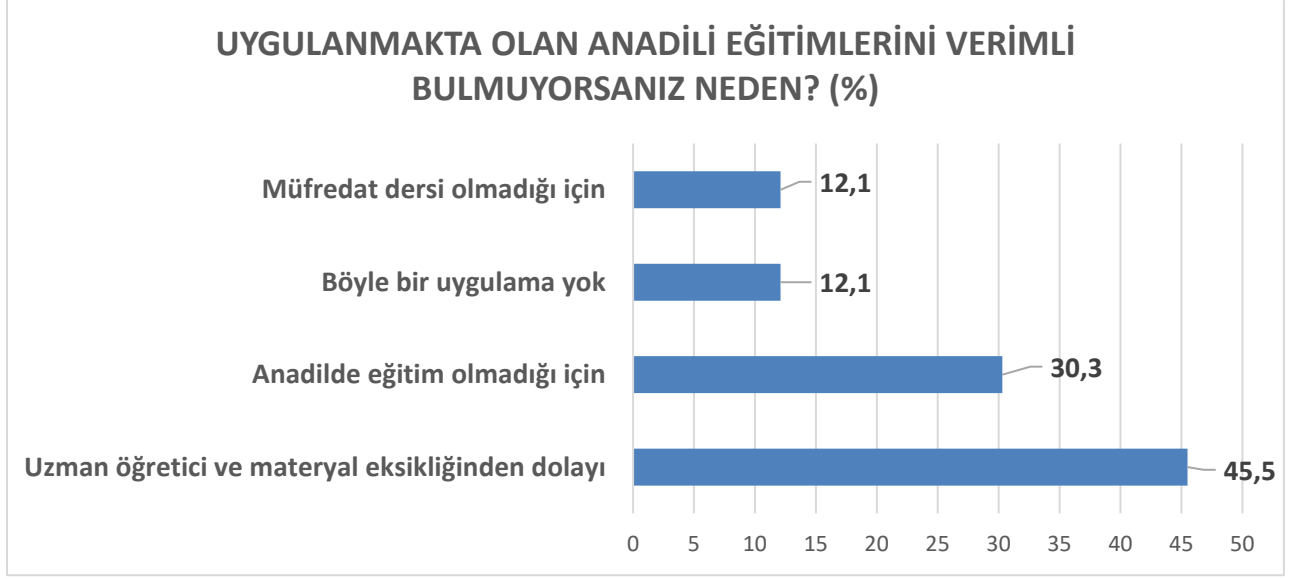
Lise düzeyinin %41,3’ü “Okul idaresi bu konuda isteksiz davranmaktadır.”, %15,2’si “Okulda ilgili dersleri verecek uzmanlar/öğretmenler bulunmamaktadır.”;

Ortaokul düzeyinin %29,2’si “Okul idaresi bu konuda isteksiz davranmaktadır.”, %20,8’i “Az sayıda talep olunca sınıf açılmamaktadır” şeklinde yanıt vermiştir.

GENEL OLARAK ÖĞRENCİLERİN "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" SEÇMELİ DERSİ KAPSAMINDA ALDIKLARI ANADİL ÖĞRETİMLERİNİ VERİMLİ BULUYOR MUSUNUZ? (%)

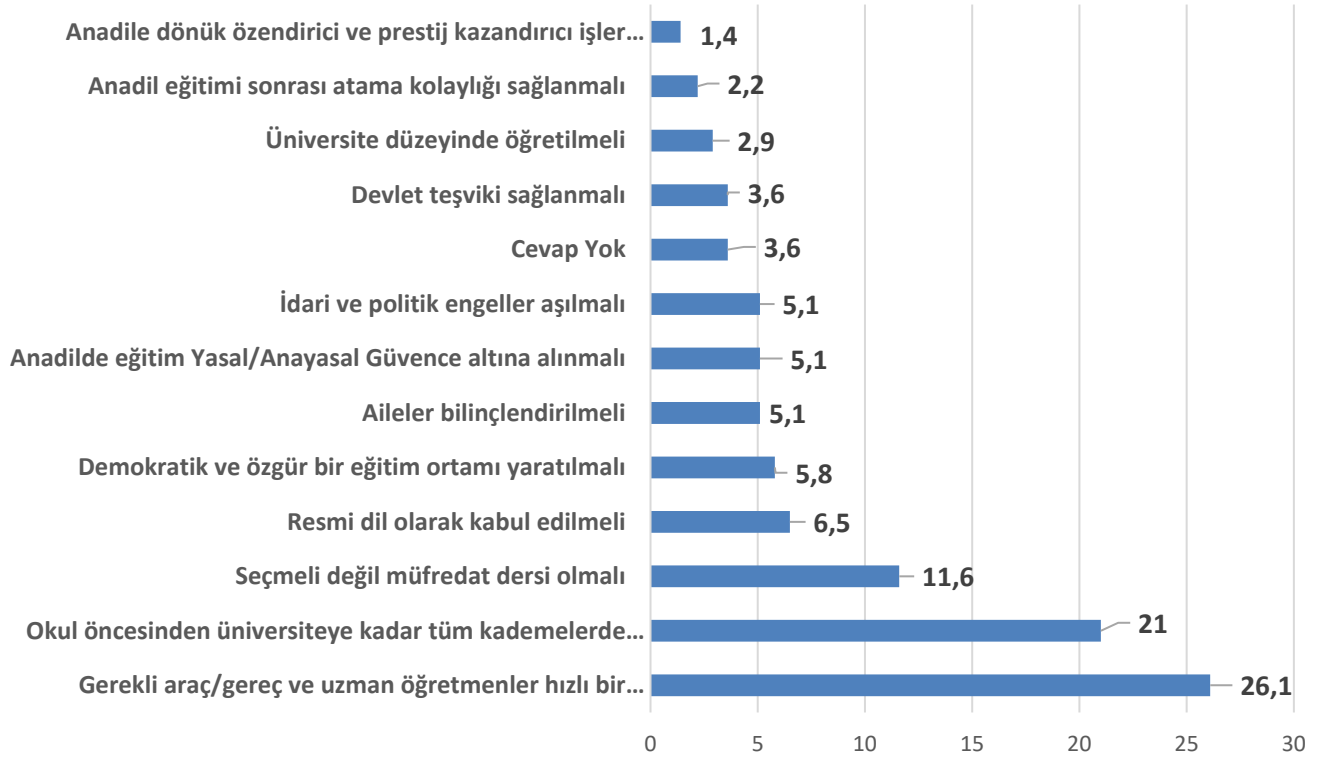

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Genel Olarak Öğrencilerin “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Seçmeli Dersi Kapsamında Aldıkları Anadil Öğretimlerini Verimli Buluyor Musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%37’si** “Fikrim Yok/Bilmiyorum”, **%34,1’i** “Hayır”, **%18,1’i** “Evet” ve **%10,9’u** ise “Kısmen” şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Uygulanmakta Olan Anadili Eğitimlerini Verimli Bulmuyorsanız Neden?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%45,5’i** “Uzman Öğretici ve Materyal Eksikliğinden Dolayı”, **%30,3’ü** “Anadilde Eğitim Olmadığı İçin”, **%2,9’u** “Böyle Bir Uygulama Yok”, **%12,1’i** “Müfredat Dersi Olmadığı İçin” şeklinde yanıt vermiştir.

VERİMLİ, ÖĞRETİCİ VE GELİŞTİRİCİ BİR ANADİLİ EĞİTİMİ İÇİN ÖNERİNİZ NEDİR? (%)

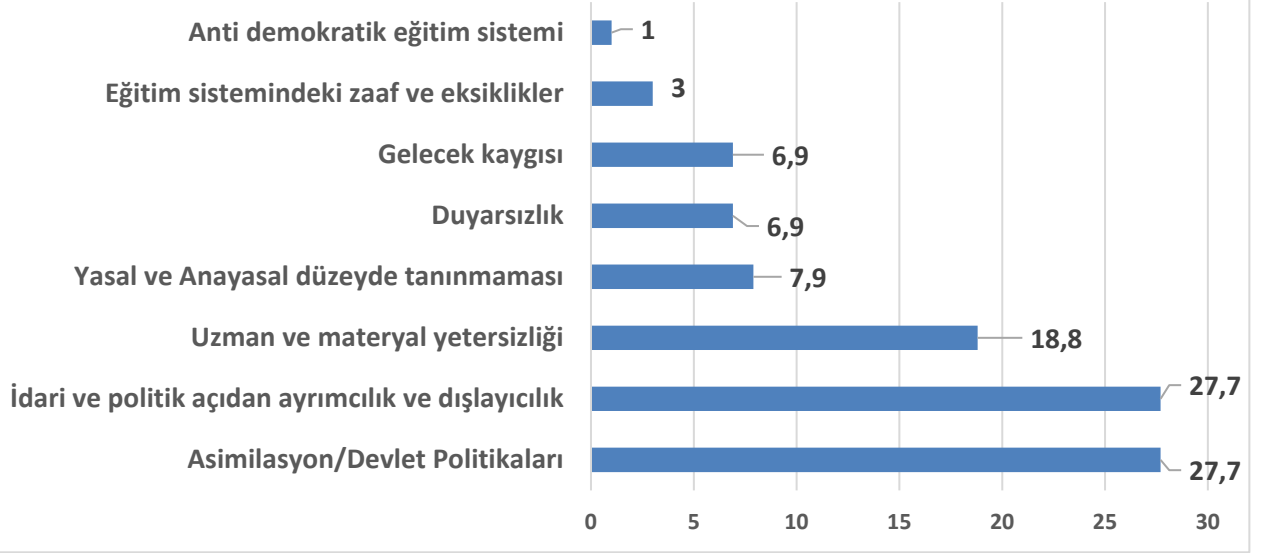
Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Verimli, Öğretici ve Geliştirici Bir Anadili Eğitimi İçin Öneriniz Nedir?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%26,1’i** “Gerekli Araç/Gereç ve Uzman Öğretmenler Hızlı Bir Şekilde Hazırlanmalı”, **%21’i** “Okul Öncesinden Üniversiteye Kadar Tüm Kademelerde Anadilde Eğitim Yapılmalı”, **%11,6’sı** “Seçmeli Değil Müfredat Dersi Olmalı”, **%6,5’i** “Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli” ve **%5,8’i** “Demokratik ve Özgür Bir Eğitim Ortamı Yaratılmalı” şeklinde yanıt vermiştir.

**TÜRKİYE’DE VAR OLAN ANADİLLERDE EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN
ÖNÜNDEKİ EN ÖNEMLİ BİRİNCİ ENGELİN NE OLDUĞUNU
DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Türkiye’de Var Olan Anadillerde Eğitim ve Öğretimin Önündeki En Önemli Birinci Engelin Ne Olduğunu Düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %31,9’u “İdari ve Politik Açıdan Ayrımcılık ve Dışlayıcılık”, %24,6’sı “Asimilasyon/Devlet Politikaları”, %10,9’u “Yasal ve Anayasal Düzeyde Tanınmaması”, %7,2’si “Uzman ve Materyal Yetersizliği”, %6,5’i “Anti Demokratik Eğitim Sistemi” şeklinde yanıt vermiştir.

**TÜRKİYE’DE VAR OLAN ANADİLLERDE EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN
ÖNÜNDEKİ EN ÖNEMLİ İKİNCİ ENGELİN NE OLDUĞUNU
DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (%)**

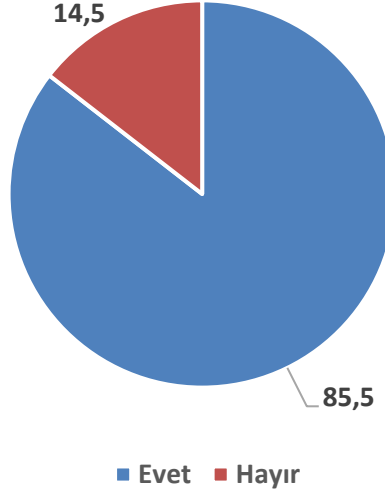
Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Türkiye’de Var Olan Anadillerde Eğitim ve Öğretimin Önündeki En Önemli İkinci Engelin Ne Olduğunu Düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %27,7’si “Asimilasyon/Devlet Politikaları”, %27,7’si “İdari ve Politik Açıdan Ayrımcılık ve Dışlayıcılık”, %18,8’i “Uzman ve Materyal Yetersizliği”, %7,9’u “Yasal ve Anayasal Düzeyde Tanınmaması”, %6,9’u “Duyarsızlık”, %6,9’u “Gelecek Kaygısı” şeklinde yanıt vermiştir.

**TÜRKİYE’DE VAR OLAN ANADİLLERDE EĞİTİM VE ÖĞRETİMİN
ÖNÜNDEKİ EN ÖNEMLİ ÜÇÜNCÜ ENGELİN NE OLDUĞUNU
DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Türkiye’de Var Olan Anadillerde Eğitim ve Öğretimin En Önemli Üçüncü Engelin Ne Olduğunu Düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %24,7’si “İdari ve Politik Açıdan Ayrımcılık ve Dışlayıcılık”, %15,1’i “Duyarsızlık”, %13,7’si “Gelecek Kaygısı”, %12,3’ü “Anti Demokratik Eğitim Sistemi”, %12,3’ü “Uzman ve Materyal Eksikliği” şeklinde yanıt vermiştir.

**OKULUNUZDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİNİZ
OLDU MU? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Okulunuzda Türkçe Dışında Anadili Olan Öğrenciniz Oldu Mu?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %85,5’i “Evet”, %14,5’i “Hayır” şeklinde yanıt vermiştir.

OKULUNUZDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİNİZ OLDU MU? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
OKULUNUZDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİNİZ OLDU MU?	Evet	88,60%	87,00%	81,30%	85,50%
	Hayır	11,40%	13,00%	18,80%	14,50%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

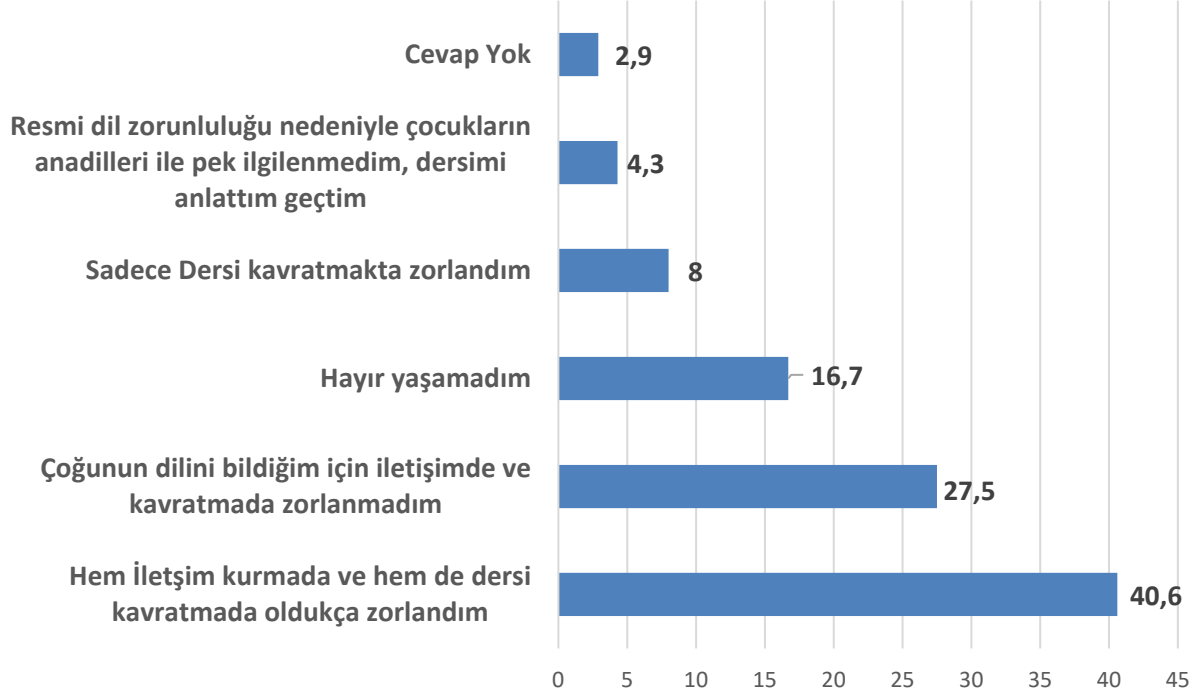
“Okulunuzda Türkçe dışında anadili olan öğrencileriniz oldu mu?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %88,6’sı “Evet”, %11,4’ü “Hayır”;

Lise düzeyinin %87’si “Evet”, %13,0’ü “Hayır”;

Ortaokul düzeyinin %81,3’ü “Evet”, %18,8’i “Hayır” şeklinde yanıt vermiştir.

TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİLERİNİZLE İLETİŞİM/ANLAMA/ ANLATMA SORUNU YAŞADINIZ MI? (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Türkçe Dışında Anadili Olan Öğrencilerinizle İletişim/Anlama/Anlatma Sorunu Yaşadınız Mı?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%40,6’sı** “Hem İletişim Kurmada ve hem de Dersi Kavratmada Oldukça Zorlandım”, **%27,5’i** “Çoğunun Dilini Bildiğim İçin İletişimde ve Kavratmada Zorlanmadım”, **%16,7’si** “Hayır Yaşamadım”, **%8’i** “Sadece Dersi Kavratmakta Zorlandım”, **%4,3’ü** “Resmi Dil Zorunluluğu Nedeniyle Çocukların Anadilleri ile Pek İlgilenmedim, Dersimi Anlattım Geçtim” şeklinde yanıt vermiştir.

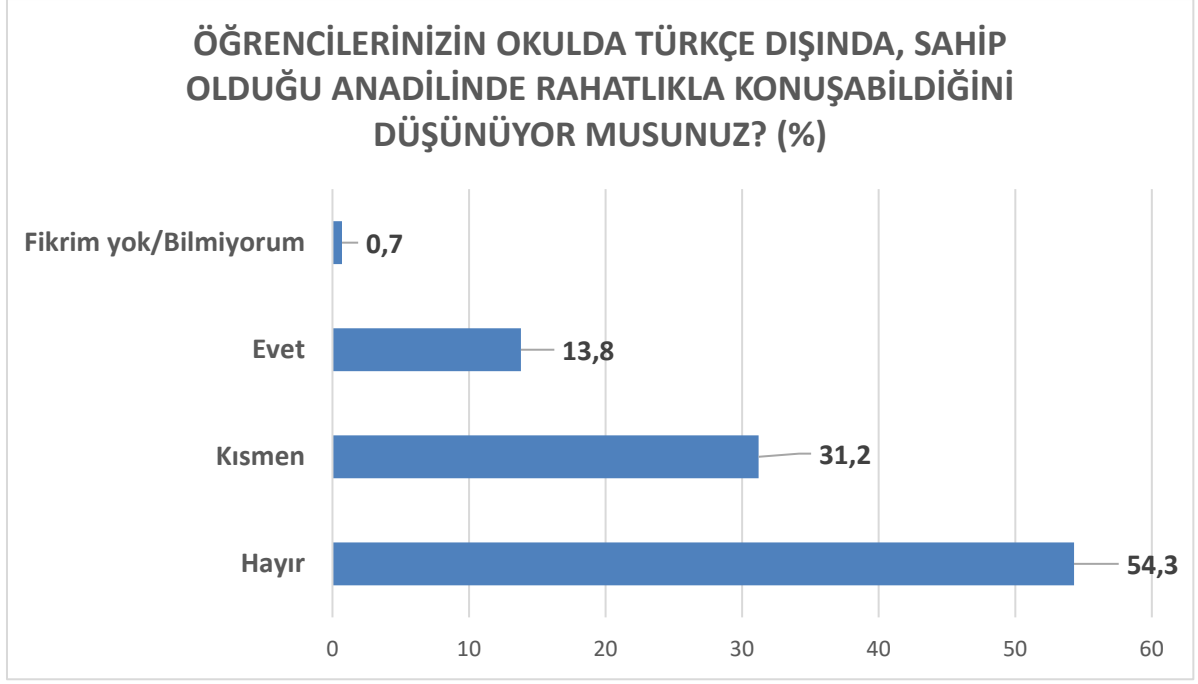
TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİLERİNİZLE İLETİŞİM/ANLAMA/ ANLATMA SORUNU YAŞADINIZ MI?*HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİ OLAN ÖĞRENCİLERİNİZLE İLETİŞİM/ANLAMA/ ANLATMA SORUNU YAŞADINIZ MI?	Fikrim yok	4,50%	4,30%		2,90%
	Çoğunun dilini bildiğim için iletişimde ve kavratmada zorlanmadım	22,70%	21,70%	37,50%	27,50%
	Hayır yaşamadım	6,80%	23,90%	18,80%	16,70%
	Hem iletişim kurmada ve hem de dersi kavratmada oldukça zorlandım	59,10%	32,60%	31,30%	40,60%
	Resmi dil zorunluluğu nedeniyle çocukların anadilleri ile pek ilgilenmedim, dersimi anlattım geçtim	4,50%	2,20%	6,30%	4,30%
	Sadece Dersi kavratmakta zorlandım	2,30%	15,20%	6,30%	8,00%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Türkçe dışında anadili olan öğrencilerinizle iletişim/anlama/anlatma sorunu yaşadınız mı?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz (Okul Düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %59,1’i “Hem iletişim kurmada ve hem de dersi kavratmada oldukça zorlandım”, %22,7’si “Çoğunun dilini bildiğim için iletişimde ve kavratmada zorlanmadım”;

Lise düzeyinin %32,6’sı “Hem iletişim kurmada ve hem de dersi kavratmada oldukça zorlandım”, %23,9’u “Hayır yaşamadım”, %21,7’si “Çoğunun dilini bildiğim için iletişimde ve kavratmada zorlanmadım”;

Ortaokul düzeyinin %31,3’ü “Hem iletişim kurmada hem de dersi kavratmada oldukça zorlandım”, %37,5’i “Çoğunun dilini bildiğim için iletişimde ve kavratmada zorlanmadım” %18,8’i “Hayır yaşamadım” şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara **“Öğrencilerinizin Okulda Türkçe Dışında, Sahip Olduğu Anadilinde Rahatlıkla Konuşabildiğini düşünüyor Musunuz?”** sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%54,3’ü** “Hayır”, **%31,2’si** “Kısmen”, **%13,8’i** “Evet”, **%0,7’si** ise “Fikrim Yok/Bilmiyorum” şeklinde yanıt vermiştir.

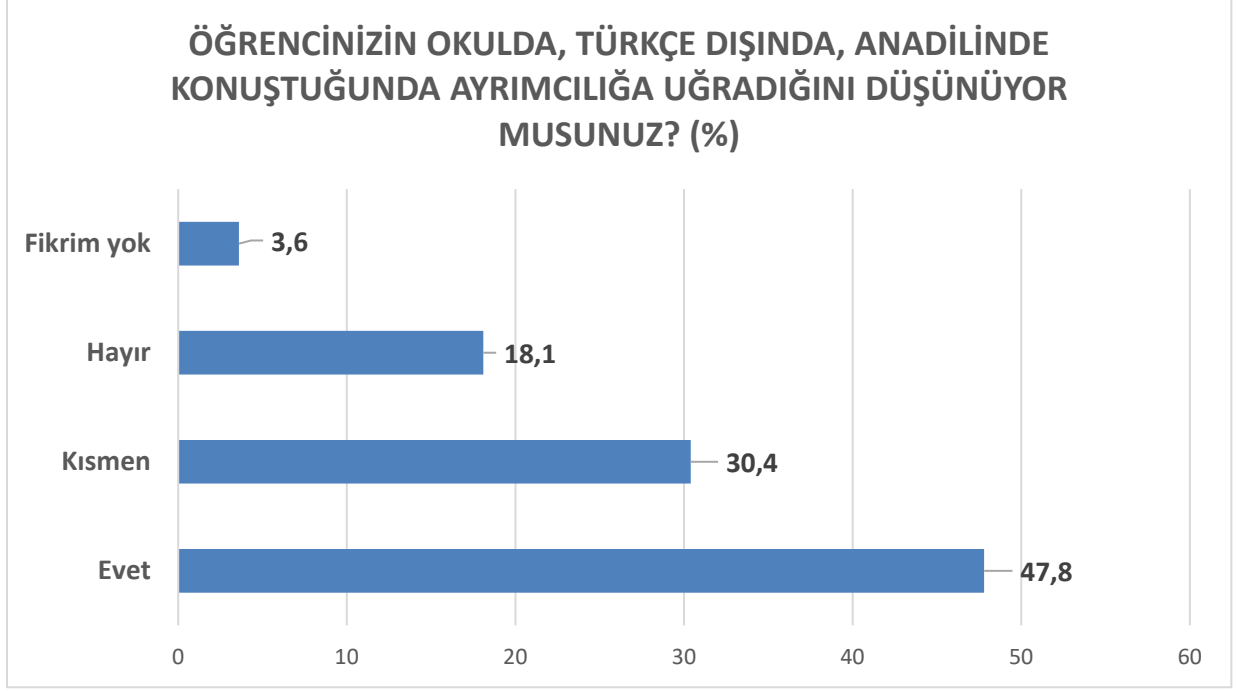
ÖĞRENCİLERİNİZİN OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA, SAHİP OLDUĞU ANADİLİNDE RAHATLIKLA KONUŞABİLDİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
ÖĞRENCİLERİNİZİN OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA, SAHİP OLDUĞU ANADİLİNDE RAHATLIKLA KONUŞABİLDİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?	Evet	13,60%	15,20%	12,50%	13,80%
	Fikrim yok/Bilmiyorum		2,20%		0,70%
	Hayır	59,10%	58,70%	45,80%	54,30%
	Kısmen	27,30%	23,90%	41,70%	31,20%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Öğrencilerinizin okulda Türkçe dışında, sahip olduğu anadilinde rahatlıkla konuşabildiğini düşünüyor musunuz?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz? (okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %59,1’i “Hayır”, %27,3’ü “Kısmen”, %13,6’sı “Evet”;

Lise düzeyinin %58,7’si “Hayır”, %23,9’u “Kısmen”, %15,2’si “Evet”;

Ortaokul düzeyinin %45,8’i “Hayır”, %41,7’si “Kısmen”, %12,5’i “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Öğrencinizin Okulda, Türkçe Dışında, Anadilinde Konuştuğunda Ayrımcılığa Uğradığını Düşünüyor Musunuz?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%47,8’i “Evet”, %30,4’ü “Kısmen”, %18,1’i “Hayır”, %3,6’sı “Fikrim Yok”** şeklinde yanıt vermiştir.

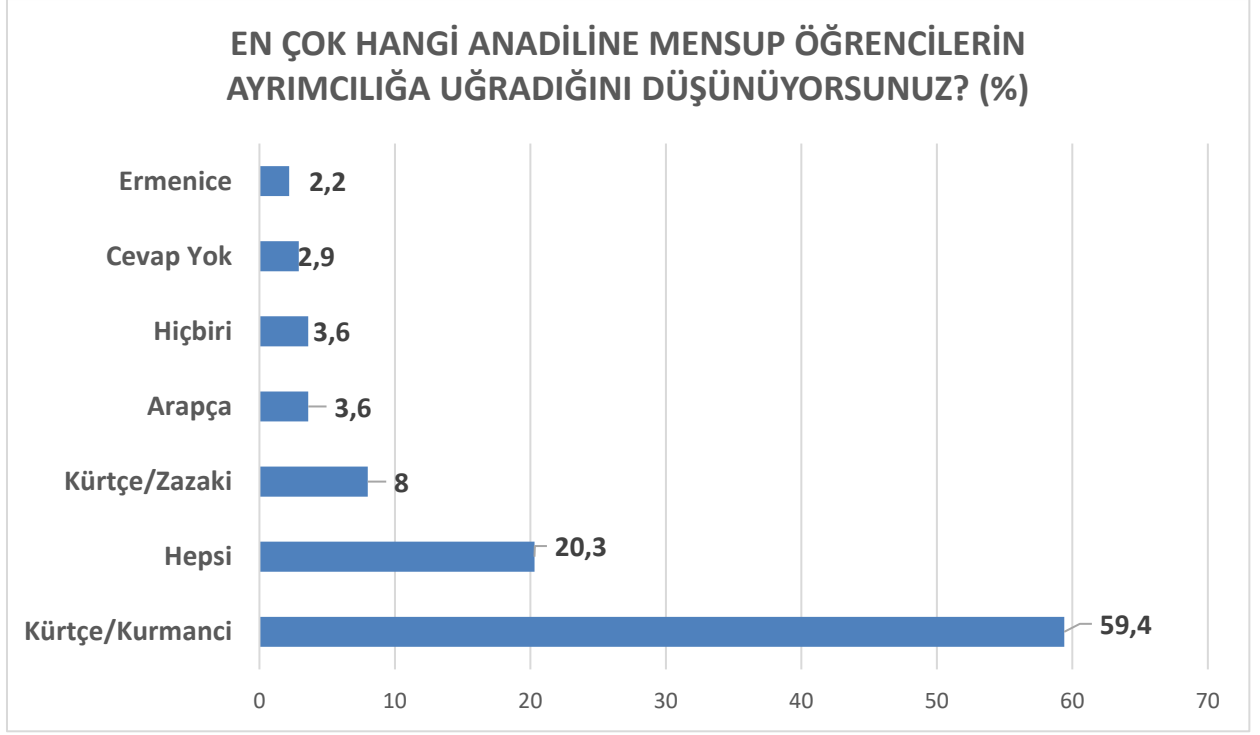
ÖĞRENCİNİZİN OKULDA, TÜRKÇE DIŞINDA, ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA AYRIMCILIĞA UĞRADIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
ÖĞRENCİNİZİN OKULDA, TÜRKÇE DIŞINDA, ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA AYRIMCILIĞA UĞRADIĞINI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?	Evet	52,30%	50,00%	41,70%	47,80%
	Fikrim yok	2,30%	2,20%	6,30%	3,60%
	Hayır	13,60%	21,70%	18,80%	18,10%
	Kısmen	31,80%	26,10%	33,30%	30,40%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“Öğrencilerinizin okulda, Türkçe dışında, anadilinde konuştuğunda ayrımcılığa uğradığını düşünüyor musunuz?” sorusunun “Hangi okulda öğretmensiniz (Okul düzeyi)” sorusu ile karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %52,3’ü “Evet”, %31,8’i “Kısmen”, %13,6’sı “Hayır”;

Lise düzeyinin %50’si “Evet”, %26,1’i “Kısmen”, %21,7’si “Hayır”;

İlkokul düzeyinin %41,7’si “Evet”, %33,3’ü “Kısmen”, %18,8’i “Hayır” şeklinde yanıt vermiştir.

Araştırma grubunda yer ala katılımcılara “**En Çok Hangi Anadiline Mensup Öğrencilerin Ayrımcılığa Uğradığını Düşünüyorsunuz?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların **%59,4’ü** “Kürtçe/Kurmançi”, **%20,3’ü** “Hepsi”, **%8’i** “Kürtçe/Zazaki”, **%3,6’sı** “Arapça”, **%3,6’sı** “Hiçbiri”, **%2,2’si** “Ermenice” şeklinde yanıt vermiştir.

EN ÇOK HANGİ ANADİLİNE MENSUP ÖĞRENCİLERİN AYRIMCILIĞA UĞRADIĞINI DÜŞÜNÜYORSUNUZ? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
EN ÇOK HANGİ ANADİLİNE MENSUP ÖĞRENCİLERİN AYRIMCILIĞA UĞRADIĞINI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?	Arapça	4,50%	2,20%	4,20%	3,60%
	Cevap yok		2,20%	6,30%	2,90%
	Ermenice		4,30%	2,10%	2,20%
	Hepsi	18,20%	26,10%	16,70%	20,30%
	Hiçbiri	2,30%	6,50%	2,10%	3,60%
	Kürtçe/Kurmancî	63,60%	50,00%	64,60%	59,40%
	Kürtçe/Zazakî	11,40%	8,70%	4,20%	8,00%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

“En çok hangi anadiline mensup öğrencilerin ayrımcılığa uğradığını düşünüyorsunuz?”

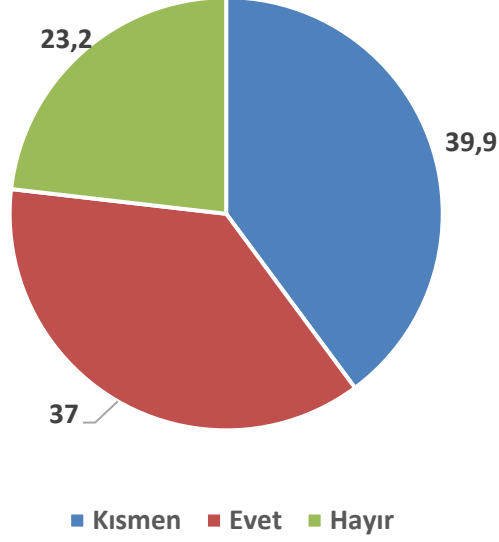
sorusunun **“Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)”** sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %63,6’sı “Kürtçe/Kurmancî”, %18,2’si “Hepsi”, %11,4’ü “Kürtçe/Zazakî”;

Lise düzeyinin %50’si “Kürtçe/Kurmancî”, %26,1’i “Hepsi”, %4,2’si “Kürtçe/Zazakî” ve “Arapça”;

Ortaokul düzeyinin %64,6’sı “Kürtçe/Kurmancî”, %16,7’si “Hepsi”, %4,2’si “Kürtçe/Zazakî” ve “Arapça” şeklinde yanıt vermiştir.

**ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE
KONUŞTUĞUNDA OKUL İDARESİ VEYA ÖĞRETMENLER ARASINDA
OLUMSUZ BİR TUTUMA MARUZ KALDIĞI OLUYOR MU? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Öğrenci, Okulda Türkçe Dışında Anadilinde Konuştuğunda Okul İdaresi veya Öğretmenler Arasında Olumsuz Bir Tutuma Maruz Kaldığı Oluyor Mu?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %39,9’u “Kısmen”, %37’si “Evet”, %23,2’si “Hayır” şeklinde yanıt vermiştir.

ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA OKUL İDARESİ VEYA ÖĞRETMENLER ARASINDA OLUMSUZ BİR TUTUMA MARUZ KALDIĞI OLUYOR MU? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA OKUL İDARESİ VEYA ÖĞRETMENLER ARASINDA OLUMSUZ BİR TUTUMA MARUZ KALDIĞI OLUYOR MU?	Evet	40,90%	43,50%	27,10%	37,00%
	Hayır	11,40%	28,30%	29,20%	23,20%
	Kısmen	47,70%	28,30%	43,80%	39,90%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

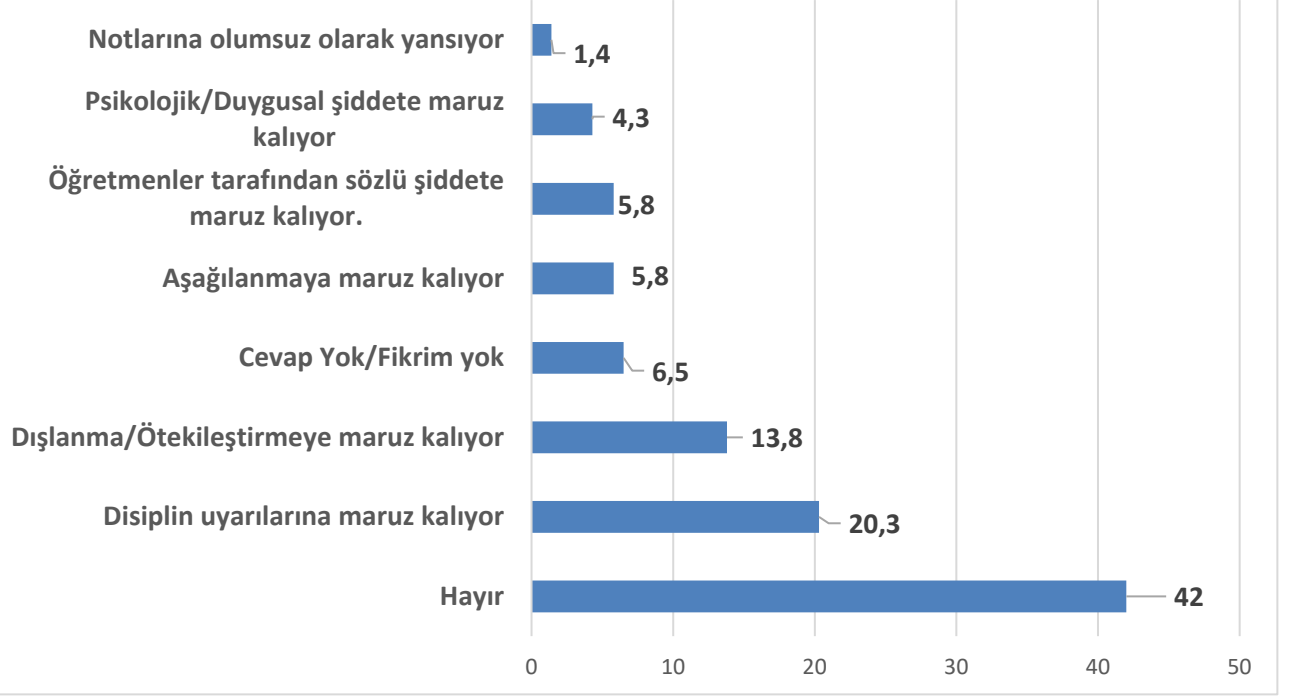
“Öğrenci, okulda Türkçe dışında anadilinde konuştuğunda okul idaresi veya öğretmenler arasında olumsuz bir tutuma maruz kaldığı oluyor mu?” sorusunun “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %47,7’si “Kısmen”, %40,9’u “Evet”, %11,4’ü “Hayır”;

Lise düzeyinin %43,5’i “Evet”, %28,3’ü “Hayır”, %23,8’i “Kısmen”;

Ortaokul düzeyinin %43,8’i “Kısmen”, %29,2’si “Hayır”, %27,1’i ise “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

**ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE
KONUŞTUĞUNDA OKULDA HERHANGİ BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR
MU? UĞRUYORSA NE TÜR BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Öğrenci, Okulda Türkçe Dışında Anadilinde Konuştuğunda Okulda Herhangi Bir Yaptırıma Uğruyor Mu? Uğruyorsa Ne Tür Bir Yaptırıma Uğruyor?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %42’si “Hayır”, %20,3’ü “Disiplin Uyarılarına Maruz Kalıyor”, %13,8’i “Dışlanma/Ötekileştirmeye Maruz Kalıyor”, %6,5’i “Cevap Yok/Fikrim Yok”, %5,8’i “Aşağılanmaya Maruz Kalıyor”, %5,8’i “Öğretmenler Tarafından Sözlü Şiddete Maruz Kalıyor”, %4,3’ü “Psikolojik/Duygusal Şiddete Maruz Kalıyor”, %1,4’ü ise “Notlarına Olumsuz Olarak Yansıyor” şeklinde yanıt vermiştir.

ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA OKULDA HERHANGİ BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR MU? UĞRUYORSA NE TÜR BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
ÖĞRENCİ, OKULDA TÜRKÇE DIŞINDA ANADİLİNDE KONUŞTUĞUNDA OKULDA HERHANGİ BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR MU? UĞRUYORSA NE TÜR BİR YAPTIRIMA UĞRUYOR?	Aşağılanmaya maruz kalıyor	11,40%	2,20%	4,20%	5,80%
	Cevap Yok/Fikrim yok	6,80%	2,20%	10,40%	6,50%
	Dışlanma/Ötekileştirmeye maruz kalıyor	20,50%	17,40%	4,20%	13,80%
	Disiplin uyarılarına maruz kalıyor	22,70%	17,40%	20,80%	20,30%
	Hayır	31,80%	45,70%	47,90%	42,00%
	Notlarına olumsuz olarak yansıyor		4,30%		1,40%
	Öğretmenler tarafından sözlü şiddete maruz kalıyor.	4,50%	4,30%	8,30%	5,80%
	Psikolojik/Duygusal şiddete maruz kalıyor	2,30%	6,50%	4,20%	4,30%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

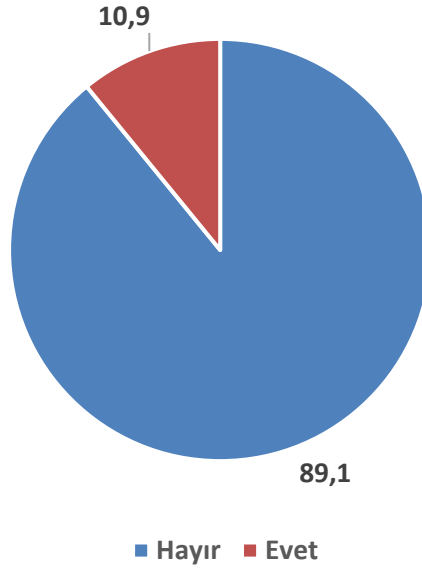
“Öğrenci, okulda Türkçe dışında anadilinde konuştuğunda okulda herhangi bir yaptırıma uğruyor mu? Uğruyorsa ne tür bir yaptırıma uğruyor?” sorusu ile “Hangi okulda öğretmensiniz?” sorusunun karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %31,8’i “Hayır”, %22,7’si “Disiplin uyarılarına maruz kalıyor”, %20,5’i “Dışlanma/Ötekileştirmeye maruz kalıyor”;

Lise düzeyinin %45,7’si “Hayır”, %17,4’ü “Disiplin uyarılarına maruz kalıyor”, %17,4’ü “Dışlanma/Ötekileştirmeye maruz kalıyor”;

Ortaokul düzeyinin %47,9’u “Hayır”, %20,8’i “Disiplin uyarılarına maruz kalıyor”, %8,3’ü “Öğretmenler tarafından sözlü şiddete maruz kalıyor” şeklinde yanıt vermiştir.

**OKULUNUZDA "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" SEÇMELİ DERSİ
KAPSAMINDA KONUMLANDIRILAN ÖĞRETMENLER VAR MI? (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “Okulunuzda “Yaşayan Diller ve Lehçeler” Seçmeli Dersi Kapsamında Konumlandırılan Öğretmenler Var Mı?” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; %89,1’i “Hayır”, %10,9’u “Evet” şeklinde yanıt vermiştir.

OKULUNUZDA "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" SEÇMELİ DERSİ KAPSAMINDA KONUMLANDIRILAN ÖĞRETMENLER VAR MI? * HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ) (%)					
		HANGİ OKULDA ÖĞRETMENSİNİZ? (OKUL DÜZEYİ)			Toplam
		İlkokul	Lise	Ortaokul	
OKULUNUZDA "YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER" SEÇMELİ DERSİ KAPSAMINDA KONUMLANDIRILAN ÖĞRETMENLER VAR MI?	Evet	6,80%	4,30%	20,80%	10,90%
	Hayır	93,20%	95,70%	79,20%	89,10%
Toplam		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

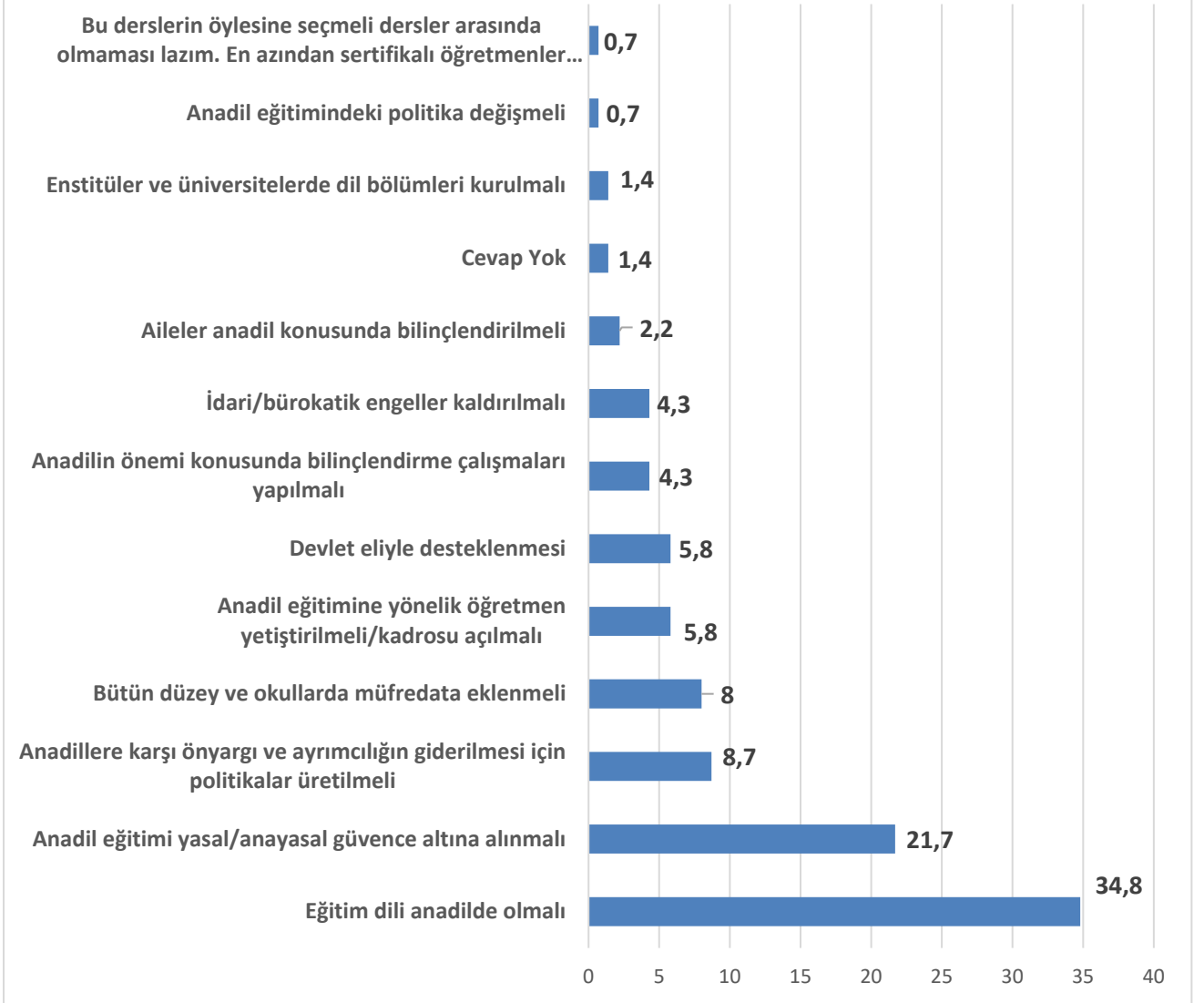
“Okulunuzda yaşayan diller ve lehçeler seçmeli dersi kapsamında konumlandırılan öğretmenler var mı?” sorusunun “Hangi okulda öğretmensiniz? (Okul düzeyi)” sorusu ile karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul düzeyinin %93,2’si “Hayır”, %6,8’i “Evet”;

Lise düzeyinin %95,7’si “Hayır”, %4,3’ü “Evet”;

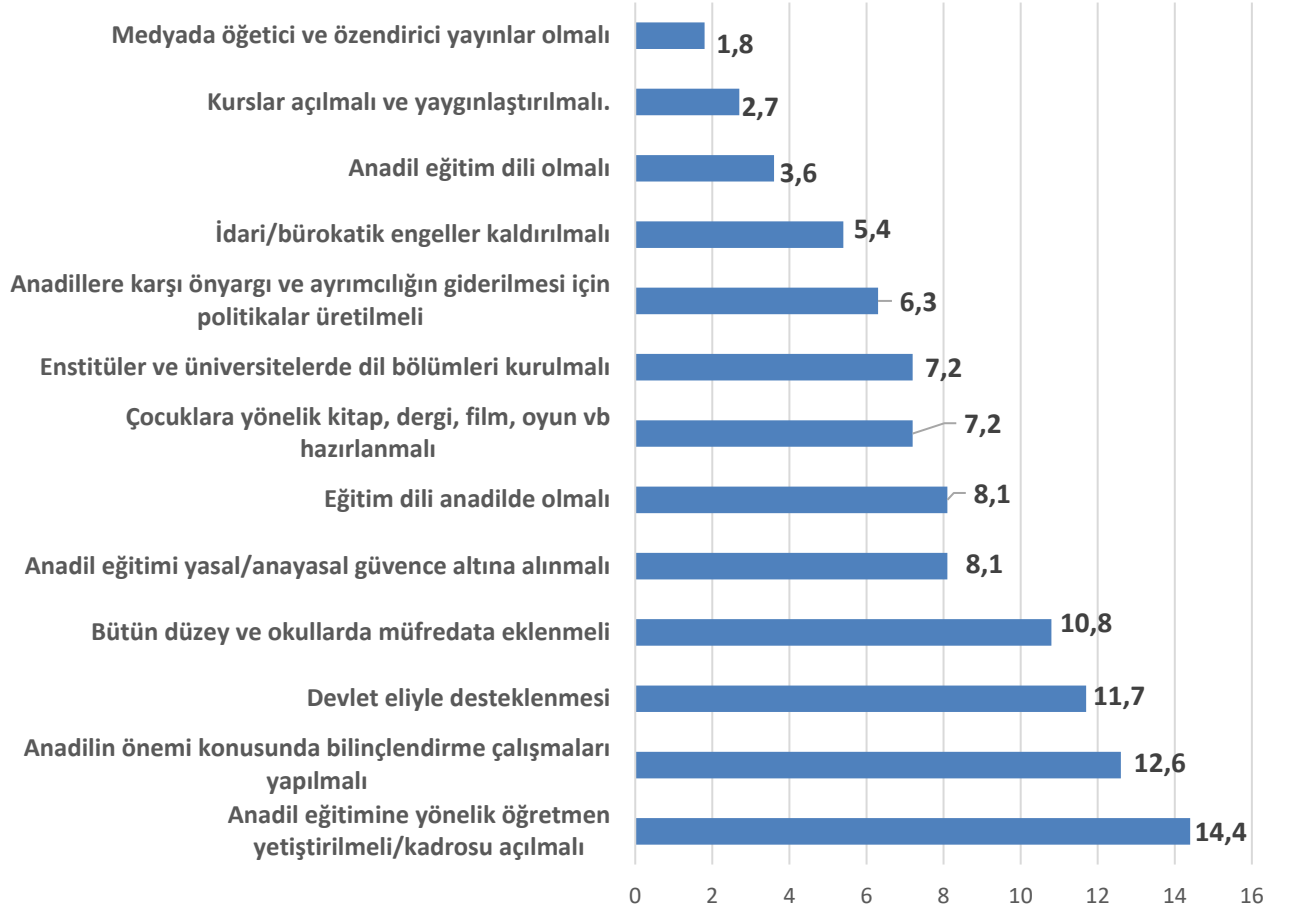
Ortaokul düzeyinin %79,2’si “Hayır”, %20,8’i ise “Evet” şeklinde yanıt vermiştir

TÜRKÇE DIŞINDAKİ ANADİLLERİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN SİZCE ÖNCELİKLİ OLARAK NELER YAPILMALI? (1. ÖNCELİK) (%)

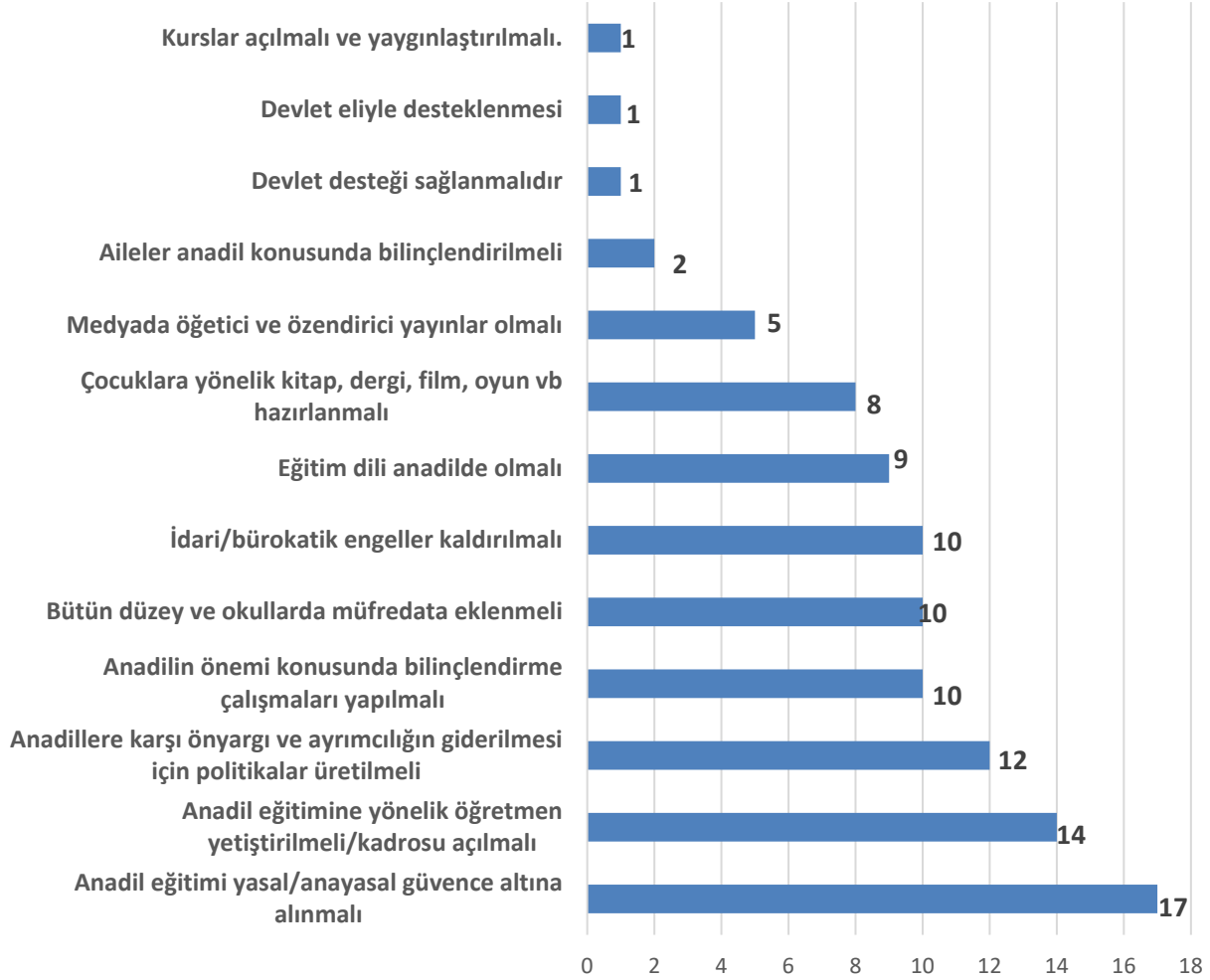
Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Türkçe Dışındaki Anadillerin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Sizce Birinci Öncelikli Olarak Neler Yapılmalı?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%34,8’i** “Eğitim Dili Anadilde Olmalı”, **%21,7’si** “Anadil Eğitimi Yasal/Anayasal Güvence Altına Alınmalı”, **%8,7’si** “Anadillere Karşı Önyargı ve Ayrımcılığın Giderilmesi İçin Politikalar Üretilmeli”, **%8’i** Bütün Düzey ve Okullarda Müfredata Eklenmeli”, **%5,8’i** “Anadil Eğitimine Yönelik Öğretmen Yetiştirilmeli/Kadrosu Açılmalı” şeklinde yanıt vermiştir.

TÜRKÇE DIŞINDAKİ ANADİLLERİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN SİZCE ÖNCELİKLİ OLARAK NELER YAPILMALI? (2. ÖNCELİK) (%)

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Türkçe Dışındaki Anadillerin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Sizce İkinci Öncelikli Olarak Neler Yapılmalı?**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%14,4’ü** “Anadil Eğitimine Yönelik Öğretmen Yetiştirilmeli/Kadrosu Açılmalı”, **%12,6’sı** “Anadilin Önemi Konusunda Bilinçlendirme Çalışmaları Yapılmalı”, **%11,7’si** “Devlet Eliyle Desteklenmesi”, **%10,8’i** “Bütün Düzey ve Okullarda Müfredata Eklenmeli”, **%8,1’i** “Anadil Eğitimi Yasal/Anayasal Güvence Altına Alınmalı” şeklinde yanıt vermiştir.

**TÜRKÇE DIŞINDAKİ ANADİLLERİN KORUNMASI VE
GELİŞTİRİLMESİ İÇİN SİZCE ÖNCELİKLİ OLARAK NELER
YAPILMALI? (3. ÖNCELİK) (%)**

Araştırma grubunda yer alan katılımcılara “**Türkçe Dışında Anadillerin Korunması ve Geliştirilmesi İçin Siz ce Üçüncü Öncelikli Olarak Neler Yapılmalı**” sorusu yöneltilmiştir. Buna göre katılımcıların; **%17’si** “Anadil Eğitimi Yasal/Anayasal Güvence Altına Alınmalı”, **%14’ü** “Anadil Eğitimine Yönelik Öğretmen Yetiştirilmeli/Kadrosu Açılmalı”, **%12’si** “Anadillere Karşı Önyargı ve Ayrımcılığın Giderilmesi İçin Politikalar Üretilmeli”, **%10’u** “Anadilin Önemi Konusunda Bilinçlendirme Çalışmaları Yapılmalı”, **%10’u** “Bütün Düzey ve Okullarda Müfredata Eklenmeli” şeklinde yanıt vermiştir.